

---

# **STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH**

## **na terenie Miasta Lipno na lata 2014-2020**

---



---

**MIASTO LIPNO  
POWIAT LIPNOWSKI  
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**

---

|                     |                                      |
|---------------------|--------------------------------------|
| <b>ZAMAWIAJĄCY</b>  | <b>MOPS W LIPNIE</b>                 |
| <b>WYKONAWCA</b>    | <b>WESTMOR CONSULTING</b>            |
| <b>WYKONAŁ</b>      | <b>AGATA DRZEWIECKA<br/>ANALITYK</b> |
| <b>SPRAWDZAJĄCY</b> |                                      |

**LIPNO 2014**

## **SPIS TREŚCI**

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Wprowadzenie .....                                            | 3  |
| 2. Metodologia opracowania Strategii .....                       | 3  |
| 3. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Lipno.....                | 3  |
| 3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej .....                   | 3  |
| 3.1.1. Charakterystyka ogólna Miasta Lipno.....                  | 3  |
| 3.1.2. Demografia .....                                          | 4  |
| 3.1.3. Rynek pracy .....                                         | 9  |
| 3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa .....                             | 11 |
| 3.1.5. Ochrona zdrowia.....                                      | 12 |
| 3.1.6. Edukacja.....                                             | 12 |
| 3.1.7. Kultura i sport .....                                     | 14 |
| 3.1.8. Organy wsparcia społecznego .....                         | 14 |
| 3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi .....            | 17 |
| 3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Miasta Lipno..... | 17 |
| 3.2.1. Bezrobocie .....                                          | 17 |
| 3.2.2. Niepełnosprawność .....                                   | 19 |
| 3.2.3. Uzależnienia.....                                         | 20 |
| 3.2.4. Ubóstwo .....                                             | 21 |
| 3.2.5. Bezdomność.....                                           | 21 |
| 3.2.6. Przemoc w rodzinie .....                                  | 21 |
| 3.2.7. Przestępczość.....                                        | 22 |
| 3.2.8. Osoby starsze.....                                        | 23 |
| 3.3. Wyniki badania ankietowego .....                            | 23 |
| 3.4. Analiza SWOT .....                                          | 25 |
| 4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią.....              | 26 |
| 4.1. Prognoza demograficzna .....                                | 26 |
| 4.2. Prognoza problemów społecznych .....                        | 28 |

|                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------|----|
| 4.3. Prognoza zmian .....                                    | 29 |
| 5. Cele strategiczne projektowanych zmian .....              | 29 |
| 6. Kierunki niezbędnych działań .....                        | 30 |
| 7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe ..... | 31 |
| 8. Wskaźniki realizacji działań – monitoring strategii ..... | 32 |
| 9. Spis tabel .....                                          | 35 |
| 10. Spis wykresów .....                                      | 35 |
| 11. Spis rysunków .....                                      | 35 |
| 12. Załączniki .....                                         | 35 |

## 1. Wprowadzenie

Problemy społeczne będące wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Dotychczas realizowany model polityki społecznej polegający głównie na łagodzeniu skutków niekorzystnych zjawisk okazał się nie dość skuteczny. Podejmowane działania skierowane były na walkę z rezultatami problemów, brak natomiast było wystarczającego nacisku na profilaktykę zagrożeń. W efekcie rośnie liczba osób – beneficjentów pomocy społecznej i utrwalają się postawy roszczeniowe tego kręgu osób. Dlatego też potrzebą chwili jest opracowanie spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest **strategia rozwiązywania problemów społecznych**. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2013 poz. 182), zgodnie z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b, ust. 2, Strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
  - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
  - b) kierunków niezbędnych działań,
  - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
  - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych nastawiona jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Lipno na lata 2014-2020** jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie

dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

## 2. Metodologia opracowania Strategii

*Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Lipno* przygotowana została zgodnie z ogólnymi warunkami stawianymi takim dokumentom. Umownie można ją podzielić na trzy główne części.

**Pierwsza część** przedstawia charakterystykę sytuacji społecznej Miasta Lipno wg stanu na dzień 31.12.2012 roku. Zawarto tutaj informacje istotne z punktu widzenia występujących na jej terenie problemów społecznych. Przeanalizowano strukturę demograficzną, sytuację na rynku pracy, stan gospodarki Miasta. Opisano również dostępne dla mieszkańców usługi społeczne tj. edukacja, kultura, ochrona zdrowia i pomoc społeczna. Charakterystyki tej dokonano w oparciu o:

- informacje uzyskane z MOPS w Lipnie,
- dane z PUP w Lipnie,
- dane z Powiatowej Komendy Policji w Lipnie,
- wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Miasta Lipno,
- dane GUS,
- inne dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Miasta.

Charakterystykę sytuacji społecznej Miasta Lipno podsumowuje analiza SWOT.

**Część drugą** stanowi prognoza zmian problemów społecznych zidentyfikowanych w części diagnostycznej. Prognoza ta została podzielona na 2 zasadnicze części:

- prognozę demograficzną opracowaną w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035* opracowaną przez GUS, oraz
- prognozę problemów społecznych, którą opracowano przy założeniu, że nie uwzględnia ona potencjalnych działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań MOPS w Lipnie), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów społecznych.

Niniejsza prognoza stanowi podstawę do zdefiniowania konkretnych celów strategicznych i kierunków działań.

**Część trzecia** to sformułowanie konkretnych celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Miasta Lipno. W części tej określono również sposób realizacji strategii oraz jej ramy

finansowe ze wskazaniem źródeł finansowania określonych działań oraz wskaźników ich realizacji.

Strategia obejmuje okres do 2020 roku. Uzasadnieniem dla tak wybranego horyzontu czasowego jest z jednej strony specyfika procesów społecznych (skutki realizacji strategii będą widoczne dopiero w dłuższym okresie czasu), z drugiej zaś strony konieczność dostosowania Strategii do innych dokumentów programowych na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

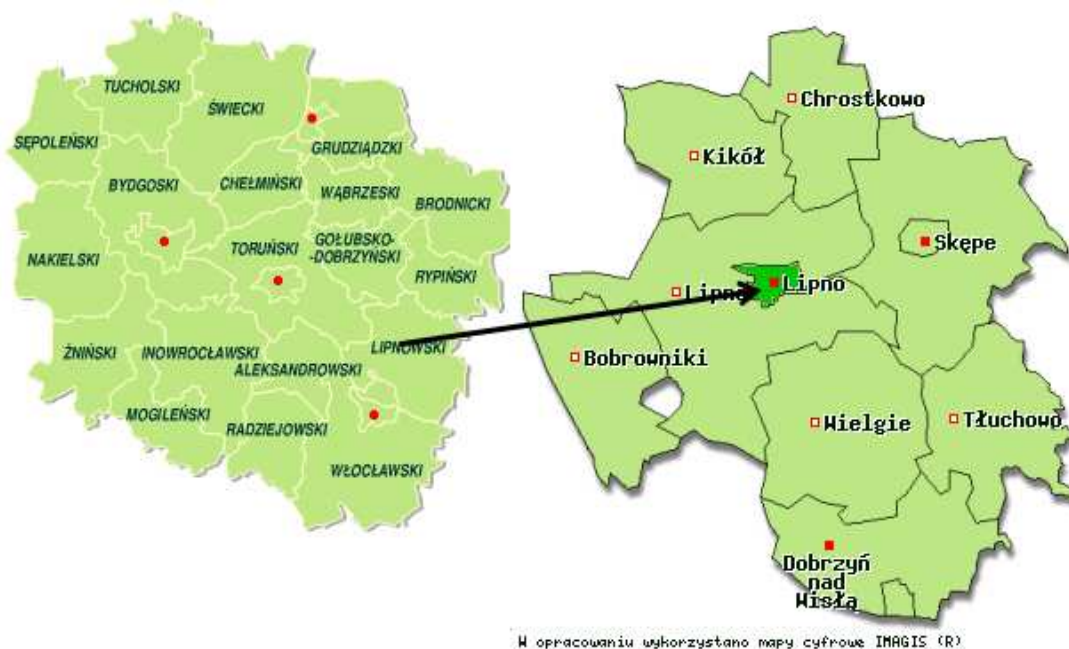
### 3. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Lipno

#### 3.1. Charakterystyka sytuacji społecznej

##### 3.1.1. Charakterystyka ogólna Miasta Lipno

Miasto Lipno znajduje się we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w centralnej części powiatu lipnowskiego. Lipno jest siedzibą władz zarówno gminy miejskiej jak i powiatu lipnowskiego, przez to największym ośrodkiem urbanizacyjnym w powiecie.

Rysunek . Miasto Lipno na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu lipnowskiego



Źródło: [www.zpp.pl](http://www.zpp.pl)

Miasto Lipno położone jest w centralnym rejonie ziemi dobrzyńskiej, w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego, nad rzeką Mieć. Zajmuje ono powierzchnię 10,88 km<sup>2</sup>, co stanowi 1,07% powierzchni powiatu lipnowskiego, co stanowi 0,07% powierzchni województwa. 52% Miasta stanowią użytki rolne. Obszar Miasta zalesiony jest w 13%.

Niezaprzeczalnym atutem Lipna jest jego centralne położenie w kraju przy jednym z głównych ciągów komunikacyjnych, drodze krajowej nr 10 łączącej zachód kraju (Szczecin-370 km) z Warszawą (160 km). Droga ta łączy również Miasto z węzłem autostradowym A1 w Lubiczu (Łódź - Gdańsk) oddalonym o 40 km. Kolejnym, dogodnym połączeniem komunikacyjnym jest droga krajowa nr 67 łącząca północną część województwa z południową oraz węzłem „Pikutkowo” na autostradzie A1 pod Włocławkiem.

Przez Lipno przebiega również linia kolejowa Toruń - Nasielsk z usytuowaniem w Lipnie towarowej bocznicą kolejowej.

Miasto Lipno posiada dogodne połączenia komunikacyjne, co umożliwia swobodne dotarcie do innych ośrodków powiatowych, takich jak Włocławek – 23 km, Płock – 50 km, Toruń – 54 km.

### 3.1.2. Demografia

#### LICZEBNOŚĆ MIASTA Z PODZIAŁEM NA PŁEĆ

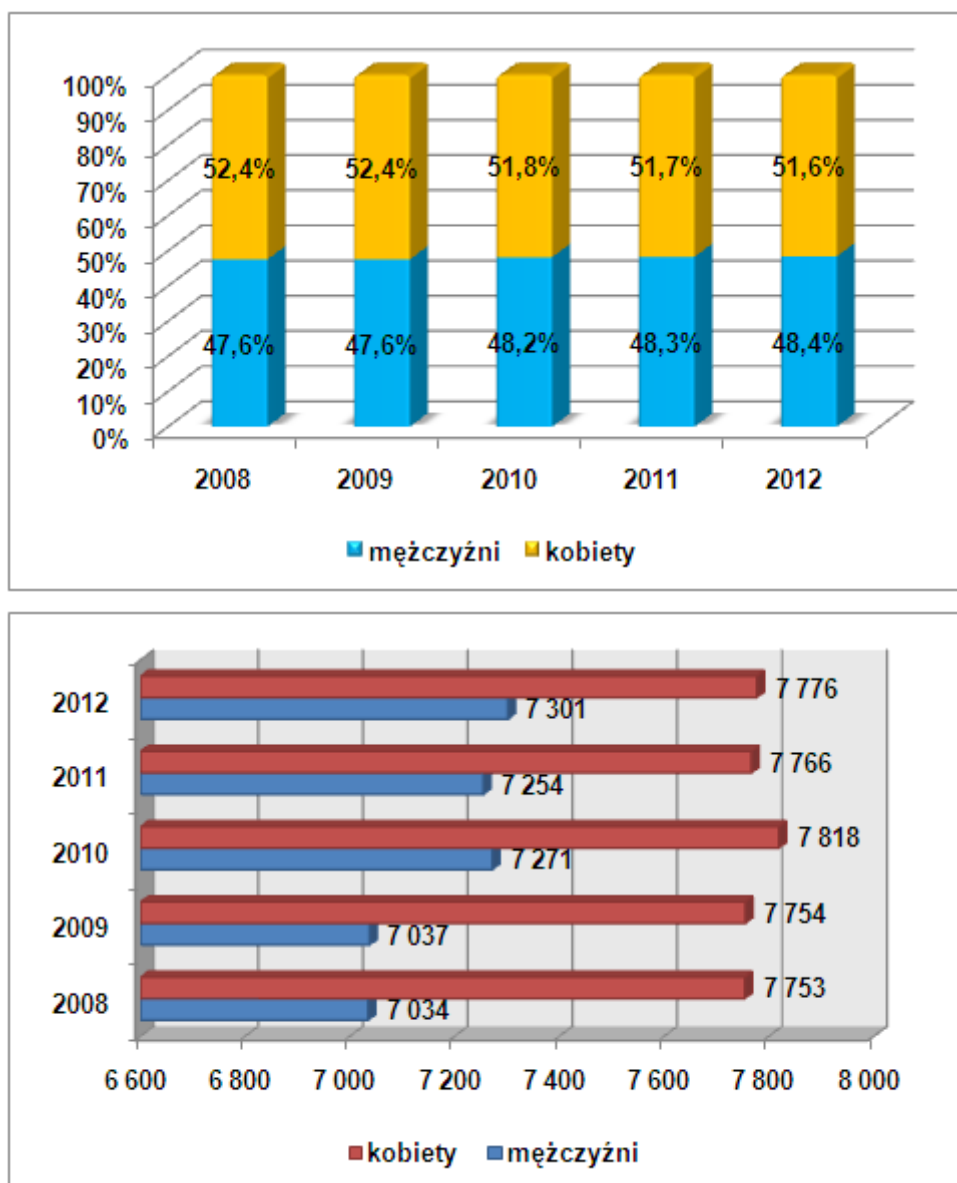
Liczba ludności na terenie Miasta Lipno na koniec roku 2012 wyniosła 15 077 osób, z czego 51,6% stanowiły kobiety, a 48,4% mężczyźni. W okresie 2008-2012 liczba mieszkańców Miasta ulegała wahaniom, jednak ostatecznie porównując rok 2012 z rokiem 2008 należy stwierdzić, że liczebność lokalnej populacji wzrosła o 1,96%.

Tabela . Liczebność Miasta Lipno z podziałem na płeć

| Wyszczególnienie | jedn. miary  | 2008          | 2009          | 2010          | 2011          | 2012          |
|------------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>ogółem</b>    | <b>Osoba</b> | <b>14 787</b> | <b>14 791</b> | <b>15 089</b> | <b>15 020</b> | <b>15 077</b> |
| <b>mężczyźni</b> | Osoba        | 7 034         | 7 037         | 7 271         | 7 254         | 7 301         |
|                  | %            | 47,6%         | 47,6%         | 48,2%         | 48,3%         | 48,4%         |
| <b>kobiety</b>   | Osoba        | 7 753         | 7 754         | 7 818         | 7 766         | 7 776         |
|                  | %            | 52,4%         | 52,4%         | 51,8%         | 51,7%         | 51,6%         |

Źródło: Dane GUS

Wykres . Struktura ludności Miasta Lipno według płci



Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

#### **WSKAŹNIK FEMINIZACJI**

Wskaźnik feminizacji wyrażony jest liczbą kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. W Mieście Lipno wskaźnik ten wyniósł kolejno: w roku 2008 – 110, w roku 2009 – 110, w roku 2010 – 108, w 2011 – 107, natomiast w roku 2012 wskaźnik ten wyniósł 107.

#### **STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW**

Najliczniejszą grupę wiekową w 2012 roku stanowiły osoby w wieku pomiędzy 55 i 59 rokiem życia. Następnymi w kolejności są osoby w wieku 25-29 lata oraz 30-34 lata.

Tabela . Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Lipno w 2012 r.

| Grupa wiekowa | Ogółem | Mężczyźni | Kobiety |
|---------------|--------|-----------|---------|
| 0-4 lata      | 834    | 456       | 378     |
| 5-9 lat       | 752    | 377       | 375     |
| 10-14 lat     | 783    | 430       | 353     |
| 15-19 lat     | 1 005  | 504       | 501     |
| 20-24 lata    | 1 050  | 537       | 513     |
| 25-29 lat     | 1 229  | 632       | 597     |
| 30-34 lata    | 1 219  | 643       | 576     |
| 35-39 lat     | 1 109  | 559       | 550     |
| 40-44 lata    | 990    | 505       | 485     |
| 45-49 lat     | 944    | 452       | 492     |
| 50-54 lata    | 1 134  | 544       | 590     |
| 55-59 lat     | 1 232  | 575       | 657     |
| 60-64 lata    | 889    | 402       | 487     |
| 65-69 lat     | 565    | 235       | 330     |
| 70-74 lata    | 489    | 187       | 302     |
| 75-79 lat     | 416    | 145       | 271     |
| 80-84 lata    | 268    | 78        | 190     |
| Powyżej 85    | 169    | 40        | 129     |
| Razem         | 15 077 | 7 301     | 7 776   |

Źródło: Dane GUS

Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Lipno została również przedstawiona w tabeli 3 z podziałem na 3 grupy:

- grupa w wieku przedprodukcyjnym (0-14 lat),
- grupa w wieku produkcyjnym (15-59 lat dla kobiet oraz 15-64 lat dla mężczyzn),
- grupa w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej dla kobiet oraz 65 lat i więcej dla mężczyzn).

Analizując dane zawarte w tabeli 3 należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 64,4% populacji Miasta Lipno w 2012 roku. Natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19,7%, a w wieku poprodukcyjnym – 15,9% mieszkańców Miasta. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje od 2008 roku co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci, a w konsekwencji liczba ludności Miasta będzie malała przy założeniu, że tendencja ta się nie zmieni w kolejnych latach,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym rośnie co oznacza, że coraz większa liczba mieszkańców osiąga wiek, w którym podejmuje pracę,

- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrastała co oznacza, że coraz więcej jest osób przechodzących na emerytury.

Analizując powyższe wnioski należy stwierdzić, że świadczą one o starzeniu się społeczeństwa na terenie Miasta Lipno, co jest charakterystyczne również dla społeczeństwa całej Polski i Europy.

Tabela . Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym  
w latach 2008-2012

| Wyszczególnienie                                                       | Jedn. miary | 2008  | 2009  | 2010  | 2011  | 2012  |
|------------------------------------------------------------------------|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| <b>w wieku przedprodukcyjnym</b>                                       |             |       |       |       |       |       |
| Ogółem                                                                 | Osoba       | 3 128 | 3 134 | 3 084 | 3 020 | 2 975 |
| Mężczyźni                                                              | Osoba       | 1 609 | 1 624 | 1 596 | 1 578 | 1 576 |
| Kobiety                                                                | Osoba       | 1 519 | 1 510 | 1 488 | 1 442 | 1 399 |
| <b>w wieku produkcyjnym</b>                                            |             |       |       |       |       |       |
| Ogółem                                                                 | Osoba       | 9 582 | 9 575 | 9 772 | 9 688 | 9 708 |
| Mężczyźni                                                              | Osoba       | 4 851 | 4 848 | 5 053 | 5 021 | 5 040 |
| Kobiety                                                                | Osoba       | 4 731 | 4 727 | 4 719 | 4 667 | 4 668 |
| <b>w wieku poprodukcyjnym</b>                                          |             |       |       |       |       |       |
| Ogółem                                                                 | Osoba       | 2 077 | 2 082 | 2 233 | 2 312 | 2 394 |
| Mężczyźni                                                              | Osoba       | 574   | 565   | 622   | 655   | 685   |
| Kobiety                                                                | Osoba       | 1503  | 1517  | 1611  | 1657  | 1709  |
| <b>Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem</b> |             |       |       |       |       |       |
| w wieku przedprodukcyjnym                                              | %           | 21,2  | 21,2  | 20,4  | 20,1  | 19,7  |
| w wieku produkcyjnym                                                   | %           | 64,8  | 64,7  | 64,8  | 64,5  | 64,4  |
| w wieku poprodukcyjnym                                                 | %           | 14,0  | 14,1  | 14,8  | 15,4  | 15,9  |

Źródło: Dane GUS

#### **POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW**

Ostatnie dostępne dane na temat poziomu wykształcenia mieszkańców Miasta Lipno pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, kiedy to osoby z wykształceniem podstawowym - w 2002 roku stanowiły 32,7% populacji Miasta. Jedynie 7,9% mieszkańców posiadało wykształcenie wyższe. Równie niekorzystnie kształtuje się odsetek ludności Miasta Lipno z wykształceniem policealnym – 4,6%. Wykształceniem średnim legitymuje się 27,4% lokalnej społeczności, zasadniczym zawodowym – 24,4%. Zaledwie 3,0% mieszkańców nie posiada wykształcenia lub posiada wykształcenie podstawowe nieukończone.

Tabela . Poziom wykształcenia mieszkańców Miasta Lipno

| Rodzaj wykształcenia                               | Liczba osób | Mężczyźni | Kobiety |
|----------------------------------------------------|-------------|-----------|---------|
| <b>Wyższe</b>                                      | 982         | 382       | 600     |
| <b>Policealne</b>                                  | 575         | 119       | 456     |
| <b>Średnie</b>                                     | 3411        | 1391      | 2020    |
| <b>Zasadnicze zawodowe</b>                         | 3038        | 1964      | 1074    |
| <b>Podstawowe ukończone</b>                        | 4063        | 1828      | 2235    |
| <b>Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia</b> | 370         | 156       | 214     |

Źródło: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Przedstawione wyżej dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku i nie odzwierciedlają aktualnej sytuacji. Należy założyć, iż obecnie w Mieście Lipno, podobnie jak i w całym kraju, liczba osób z wykształceniem wyższym jest nieco większa. Potwierdzeniem tego są dane GUS dotyczące wykształcenia mieszkańców powiatu lipnowskiego ze spisu powszechnego przeprowadzonego w 2002 i 2011 roku zawarte w tabeli 5.

Tabela . Poziom wykształcenia mieszkańców powiatu lipnowskiego

| Rodzaj wykształcenia                               | 2002   | 2011   | Zmiana %<br>2011/2002 |
|----------------------------------------------------|--------|--------|-----------------------|
| <b>Wyższe</b>                                      | 2 402  | 5 007  | <b>108,5%</b>         |
| <b>Średnie i policealne</b>                        | 11 401 | 13 564 | <b>19,0%</b>          |
| Średnie zawodowe                                   | 6 674  | 12 530 | <b>87,7%</b>          |
| Średnie ogólnokształcące                           | 3 448  | 5 427  | <b>57,4%</b>          |
| <b>Zasadnicze zawodowe</b>                         | 14 084 | 7 103  | <b>-49,6%</b>         |
| <b>Gimnazjalne</b>                                 | -      | 14 932 | -                     |
| <b>Podstawowe ukończone</b>                        | 22 839 | 16 941 | <b>-25,8%</b>         |
| <b>Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia</b> | 3 130  | 918    | <b>-70,7%</b>         |

Źródło: Dane GUS (Narodowy Spis Powszechny 2002 Ludność, Narodowy Spis Powszechny 2011 Ludność)

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli 5 widoczny jest wyraźny wzrost liczby mieszkańców powiatu lipnowskiego o wykształceniu wyższym - w ostatnich 9 latach liczba osób z wykształceniem wyższym wzrosła o 108,5%, co jest bardzo pozytywnym sygnałem. Coraz więcej osób z powiatu decyduje się również na podjęcie edukacji, o czym świadczą:

- wzrost liczby osób z wykształceniem średnim i policealnym o 19%,
- wzrost liczby osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym o 57,4%,

- spadek liczby osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia o 70,7%.

Należy zatem zakładać, że sytuacja w Mieście Lipno obecnie kształtuje się podobnie.

### **MIGRACJE**

Poprzez migracje rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru.

W Mieście Lipno w latach 2008 – 2012 zarówno liczba zameldowań jak i wymeldowań ulegała wahaniom, saldo migracji w każdym z analizowanych lat było jednak ujemne. Największy spadek zameldowań odnotowano na przełomie lat 2010/2011, natomiast największy spadek wymeldowań miał miejsce w latach 2011/2012. Ostatecznie, w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, liczba zameldowań spadła o 1,8%, zaś liczba wymeldowań o 15,4%.

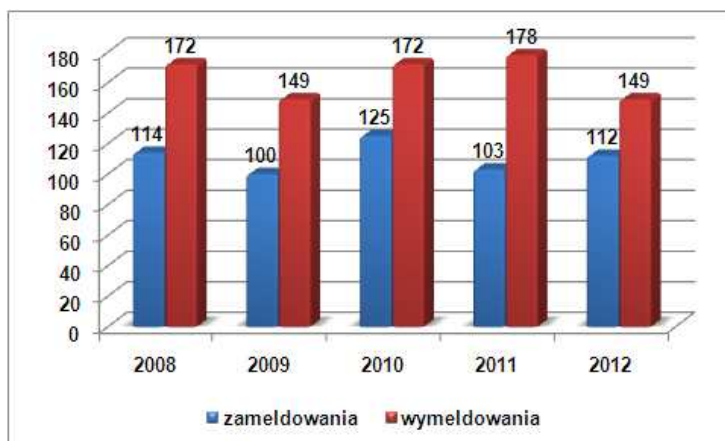
Szczegółowe dane dotyczące salda migracji na terenie Miasta Lipno w ostatnich 5 latach, przedstawia tabela 6.

Tabela . Migracje na pobyt stały miejskie wg typu i kierunku

| Wyszczególnienie           | Jednostka miary | 2008       | 2009       | 2010       | 2011       | 2012       |
|----------------------------|-----------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| <b>zameldowanie ogółem</b> | <b>osoba</b>    | <b>114</b> | <b>100</b> | <b>125</b> | <b>103</b> | <b>112</b> |
| zameldowania z miast       | osoba           | 34         | 32         | 35         | 32         | 36         |
| zameldowania ze wsi        | osoba           | 78         | 67         | 88         | 69         | 75         |
| zameldowania z zagranicy   | osoba           | 2          | 1          | 2          | 2          | 1          |
| <b>wymeldowania ogółem</b> | <b>osoba</b>    | <b>172</b> | <b>149</b> | <b>172</b> | <b>178</b> | <b>149</b> |
| wymeldowania do miast      | osoba           | 86         | 76         | 90         | 73         | 67         |
| wymeldowania na wieś       | osoba           | 86         | 73         | 82         | 105        | 82         |
| wymeldowania za granicę    | osoba           | -58        | -49        | -47        | -75        | -37        |
| <b>saldo migracji</b>      | <b>osoba</b>    | <b>114</b> | <b>100</b> | <b>125</b> | <b>103</b> | <b>112</b> |

Źródło: Dane GUS

Wykres . Migracje w Mieście Lipno



Źródło: Opracowanie własne

Emigrują najczęściej osoby młode, które udają się do większych miast w celu poszukiwaniu pracy lub dalszej edukacji. Migracja osób młodych (tj. w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym) jest zjawiskiem niekorzystnym z punktu widzenia dalszego rozwoju Miasta, gdyż należy domniemać, że w przyszłości zmniejszy się liczba zakładanych rodzin i liczba urodzeń, a tym samym jest szansa, że proces starzenia się społeczności lokalnej nie będzie aż tak widoczny na terenie Miasta.

### **PRZYROST NATURALNY**

Przyrost naturalny na terenie Miasta Lipno w latach 2008-2012 ma wartości dodatnie, co oznacza, że liczba urodzeń każdego roku przewyższała liczbę zgonów. Jest to bardzo pozytywne zjawisko dla rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta, gdyż świadczy o potencjalnym wzroście liczby ludności Miasta w kolejnych latach.

Tabela . Przyrost naturalny

| Wyszczególnienie                 | 2008       | 2009       | 2010       | 2011       | 2012       |
|----------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| <b>Zgony ogółem</b>              | <b>160</b> | <b>167</b> | <b>152</b> | <b>143</b> | <b>124</b> |
| <b>Urodzenia żywe ogółem</b>     | <b>154</b> | <b>195</b> | <b>172</b> | <b>149</b> | <b>160</b> |
| <b>Przyrost naturalny ogółem</b> | <b>-6</b>  | <b>28</b>  | <b>20</b>  | <b>6</b>   | <b>36</b>  |
| mężczyźni                        | 2          | 31         | -15        | 11         | 23         |
| kobiety                          | -8         | -3         | 35         | -5         | 13         |

Źródło: Dane GUS

### **3.1.3. Rynek pracy**

Na terenie Miasta Lipno na koniec 2012 roku działało 1 667 podmiotów gospodarczych, z czego 5% w sektorze publicznym, zaś 95% w sektorze prywatnym.

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Miasta w badanym okresie zmniejszyła się o 10,3%, z czego w sektorze publicznym działalność zakończyło 6 podmiotów, a 166

podmiotów w sektorze prywatnym. Nie jest to pozytywne zjawisko, gdyż rozwój przedsiębiorczości na terenie Miasta może wpływać na poziom bezrobocia na terenie Miasta.

Największy udział w sektorze prywatnym posiadają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2012 roku stanowiły one ponad 79% podmiotów sektora prywatnego). Następnymi w kolejności pod względem liczebności są spółki handlowe (49 podmiotów), stowarzyszenia i organizacje społeczne (31 podmiotów) oraz spółdzielnie (10 podmiotów).

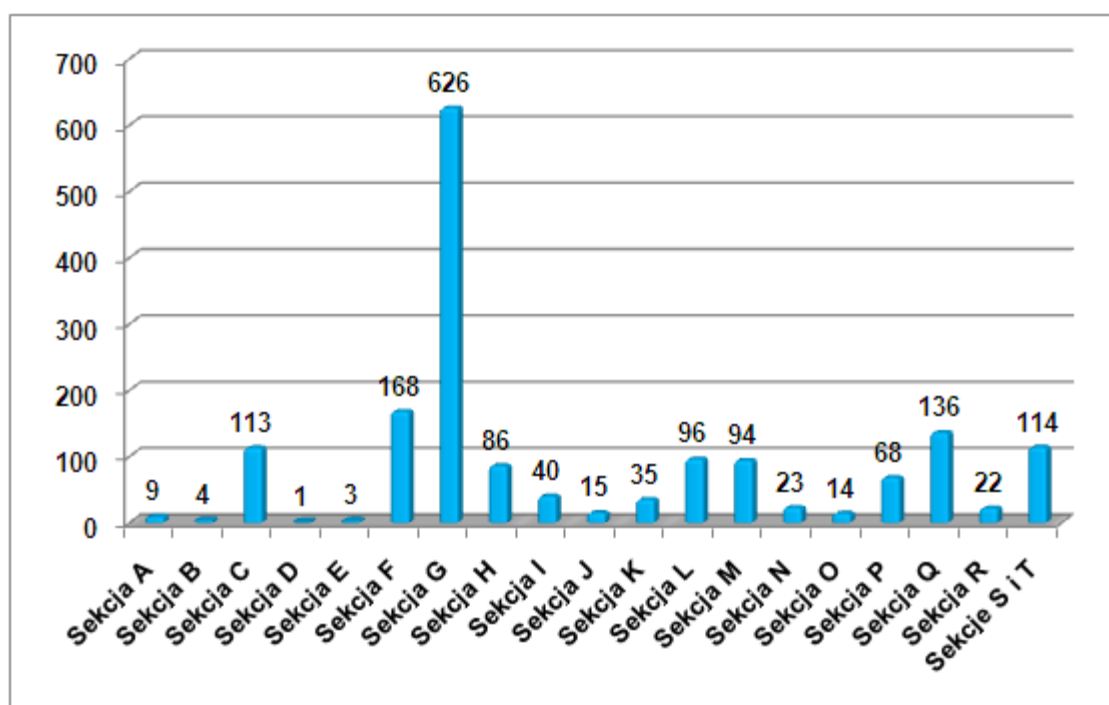
Tabela . Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta Lipno w latach 2008-2012

| Wyszczególnienie                                  | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         |
|---------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>podmioty gospodarki narodowej ogółem</b>       | <b>1 839</b> | <b>1 652</b> | <b>1 705</b> | <b>1 623</b> | <b>1 667</b> |
| <b>sektor publiczny - ogółem</b>                  | <b>89</b>    | <b>93</b>    | <b>94</b>    | <b>94</b>    | <b>83</b>    |
| <b>sektor prywatny – ogółem, w tym:</b>           | <b>1 750</b> | <b>1 559</b> | <b>1 611</b> | <b>1 529</b> | <b>1 584</b> |
| osoby fizyczne prowadzące działalność gosp.       | 1 464        | 1 272        | 1 316        | 1 239        | 1 256        |
| spółki handlowe                                   | 51           | 49           | 50           | 47           | 49           |
| spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego | 3            | 1            | 1            | 0            | 0            |
| spółdzielnie                                      | 11           | 11           | 10           | 10           | 10           |
| stowarzyszenia i organizacje społeczne            | 26           | 28           | 29           | 29           | 31           |

**Źródło: Dane GUS**

Zgodnie z wykresem 3, prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Miasta Lipno koncentruje się głównie na: handlu hurtowym i detalicznym, budownictwie, oraz związana jest z opieką zdrowotną i społeczną.

Wykres . Struktura działalności gospodarczej na terenie Miasta Lipno w 2012 r.  
wg sekcji PKD 2007



Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

**Legenda:**

|          |                                            |
|----------|--------------------------------------------|
| <b>A</b> | Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo |
| <b>B</b> | Górnictwo i wydobywanie                    |
| <b>C</b> | Przetwórstwo przemysłowe                   |

|          |                                                                                                                              |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>D</b> | Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych       |
| <b>E</b> | Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją                                   |
| <b>F</b> | Budownictwo                                                                                                                  |
| <b>G</b> | Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle                                             |
| <b>H</b> | Transport i gospodarka magazynowa                                                                                            |
| <b>I</b> | Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi                                                           |
| <b>J</b> | Informacja i komunikacja                                                                                                     |
| <b>K</b> | Działalność finansowa i ubezpieczeniowa                                                                                      |
| <b>L</b> | Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości                                                                           |
| <b>M</b> | Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna                                                                              |
| <b>N</b> | Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca                                                      |
| <b>O</b> | Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne                                               |
| <b>P</b> | Edukacja                                                                                                                     |
| <b>Q</b> | Opieka zdrowotna i pomoc społeczna                                                                                           |
| <b>R</b> | Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją                                                                         |
| <b>S</b> | Pozostała działalność usługowa                                                                                               |
| <b>T</b> | Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby |
| <b>U</b> | Organizacje i zespoły eksterytorialne                                                                                        |

W Mieście Lipnie skupiony jest spory odsetek podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu. Na gospodarkę Miasta składa się przede wszystkim drobny przemysł i usługi, dominuje różnorodność branż gospodarczych. Wielu mieszkańców uzyskuje swe dochody z handlu. Udział w lokalnym rynku mają też przedsiębiorstwa zajmujące się budownictwem. Zurbanizowany obszar, dogodne położenie i korzystne powiązania komunikacyjne Miasta powodują, że na jego obszarze funkcjonuje kilka większych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Do obecnie funkcjonujących należy zaliczyć:

- Fabrykę Urządzeń Wentylacyjno-Klimatyzacyjnych „Konwektor”,
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie,
- ELSNER-PRODUKT,
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowych.

Na atrakcyjność inwestycyjną Miasta Lipno wpływają tereny inwestycyjne zlokalizowane w różnych częściach Miasta Ponadto, inwestorzy, którzy zdecydują się na lokalizację działalności gospodarczej na terenie Miasta, mogą liczyć na:

- ulgi w podatku od nieruchomości nawet na okres do 5 lat,
- wsparcie w rekrutacji pracowników i dofinansowaniu ich zatrudnienia ze strony Powiatowego Urzędu Pracy,
- możliwość współpracy przedsiębiorców z lokalnymi placówkami edukacyjnymi,
- daleko idącą pomoc w uzbrojeniu swej firmy we wszelkie media.

### 3.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

Zadaniem własnym Miasta jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich nie posiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego.

Według danych GUS, w 2010 roku na terenie Miasta Lipno znajdowało się 5 200 mieszkań o łącznej powierzchni 340 462 m<sup>2</sup>.

Tabela . Zasoby mieszkaniowe na terenie Miasta Lipno

| Wyszczególnienie               | Jednostka miary | 2008    | 2009    | 2010    |
|--------------------------------|-----------------|---------|---------|---------|
| Mieszkania                     | mieszk.         | 5 020   | 5 053   | 5 200   |
| Izby                           | izba            | 17 721  | 17 897  | 19 035  |
| powierzchnia użytkowa mieszkań | m <sup>2</sup>  | 316 042 | 320 764 | 340 462 |

Źródło: Dane GUS

Analizując wyposażenie budynków w instalacje techniczno-sanitarne należy zauważyć, że nie wszystkie mieszkania posiadają dostęp do podstawowych instalacji tj. wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienka czy centralne ogrzewanie. Na 5 200 mieszkań w 2010 roku, 19% mieszkań nie posiadało centralnego ogrzewania, 11,2% mieszkań nie było wyposażonych w łazienkę, 6,3% mieszkań pozbawione było ustępu spłukiwanego, a jedynie 1,6% mieszkań nie było podłączonych do wodociągu. Mimo, że z tabeli 10 wynika, że z każdym rokiem liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne nieznacznie rośnie, to jednak trzeba wziąć pod uwagę, że liczba mieszkań każdego roku również wzrasta.

Tabela . Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne [%]

| Wyszczególnienie | 2008 | 2009 | 2010 |
|------------------|------|------|------|
|------------------|------|------|------|

|                      |      |      |      |
|----------------------|------|------|------|
| wodociąg             | 97,5 | 97,5 | 98,4 |
| ustęp splukiwany     | 88,3 | 88,4 | 93,7 |
| łazienka             | 84,4 | 84,5 | 88,8 |
| centralne ogrzewanie | 77,6 | 77,7 | 81,0 |

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z danymi MOPS w Lipnie, w 2012 roku gmina miejska Lipno była właścicielem 430 mieszkań komunalnych. Należy jednak stwierdzić, że posiadane zasoby nie pokrywają zapotrzebowania zgłaszanego przez mieszkańców Lipna na tego typu mieszkania

(w 2012 roku liczba wniosków oczekujących na mieszkanie komunalne wyniosła 297). Lokali socjalnych na terenie Miasta było 48, a zapotrzebowanie w Mieście na tego typu placówki jest ponad sześciokrotnie większe. Prognozy są utrzymywane w tym trendzie.

Tabela . Infrastruktura społeczna Miasta Lipno

| Wyszczególnienie                                            | 2010 | 2011 | 2012 | Prognoz<br>a 2013 | Prognoz<br>a 2014 |
|-------------------------------------------------------------|------|------|------|-------------------|-------------------|
| Liczba mieszkań w zasobie Miasta                            | 491  | 460  | 430  | 470               | 495               |
| Liczba wniosków oczekujących na mieszkanie z zasobów Miasta | 258  | 286  | 297  | 300               | 295               |
| Liczba mieszkań socjalnych                                  | 33   | 51   | 48   | 60                | 70                |
| Liczba wniosków oczekujących na mieszkanie socjalne         | 244  | 276  | 293  | 280               | 290               |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### 3.1.5. Ochrona zdrowia

Zgodnie z danymi zawartymi na oficjalnej stronie, na terenie Miasta Lipno znajdują się:

- Zespół Opieki Zdrowotnej (ul. Nieszawska 6). W jego skład wchodzi:
  - o Poradnia Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
  - o Pracownia Tomografii Komputerowej,
  - o Oddział Chirurgiczny,
  - o Oddział Wewnętrzny,
  - o Oddział Położniczy i Ginekologiczny,
  - o Oddział Dziecięcy,
  - o Oddział Noworodkowy
  - o Oddział Neurologiczny,
  - o 3 Oddziały Psychiatryczne,
  - o Oddział Chorób Wewnętrznych i Geriatrii,

- o Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- o 3 Zespoły Wyjazdowe,
- o Zakład Rehabilitacji Medycznej.
- o Apteka Szpitalna,
- o Laboratorium Analityczne.
- o Pracownia Mikrobiologiczna,
- o Pracownia Serologii i Bank Krwi.
- o Pracownia Cytologiczna,
- o Zakład Patomorfologii,
- o Pracownie EEG i EKG,
- o Zakład Radiologii i Diagnostyki Obrazowej,
- o Pracownia Endoskopowa,
- o Centralna Sterylizacja,
- o Przychodnia;
- 3 Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze, w tym jeden dla Osób Nerwowo i Psychicznie Chorych (ul. Nieszawska 6).

Na terenie Miasta funkcjonuje także 9 aptek i punktów aptecznych.

### **3.1.6. Edukacja**

W Mieście Lipno funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- 3 miejskie przedszkola:
  - o Miejskie Przedszkole Nr 2,
  - o Miejskie Przedszkole Nr 3,
  - o Miejskie Przedszkole Nr 4;
    - 1 przedszkole prywatne „W parku”;
    - 3 szkoły podstawowe publiczne:
  - o Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Władysława Broniewskiego,
  - o Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Mikołaja Kopernika,
  - o Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II;
  - Gimnazjum Publiczne Nr 1 im. Noblistów Polskich;
  - Prywatne Gimnazjum im. Jadwigi Jałowicz;
  - Publiczna Szkoła Muzyczna I stopnia w Lipnie;
    - Publiczne Szkoły Średnie:
  - o Liceum Ogólnokształcące im. R. Traugutta,
  - o Zespół Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej;

- Technikum (czteroletnie),
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa (trzyletnia) z praktyką w CKP,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa (trzyletnia) z praktyką w zakładach pracy,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa (trzyletnia) z praktyką w zakładach pracy,
- ZSZ Specjalna (trzyletnia) z praktyką w CKP,
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
- Kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- o Policealne Studium Zawodowe.

Placówki szkolne znajdujące się na terenie Miasta są wyposażone w pracownie komputerowe, a także w infrastrukturę niezbędną do uprawiania sportów i rekreacji. W roku 2012 do szkół podstawowych i gimnazjów zlokalizowanych na terenie Miasta Lipno uczęszczało 1 620 uczniów.

Tabela . Placówki edukacyjne na terenie Miasta Lipno

| Nazwa szkoły i adres                                | Liczba uczniów | Liczba klas | Liczba komputerów | Liczba etatów nauczycielskich |
|-----------------------------------------------------|----------------|-------------|-------------------|-------------------------------|
| Liceum Ogólnokształcące im. R. Traugutta            | 498            | 19          | 57                | 45,18                         |
| Zespół Szkół Technicznych im. Ziemi Dobrzyńskiej    | 847            | 38          | 66                | 77,96                         |
| Zespół Szkół Specjalnych                            | 65             | 8           | 14                | 23,5                          |
| Prywatne Gimnazjum im. Jadwigi Jałowiec             | 100            | 6           | 11                | 10                            |
| Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Noblistów Polskich     | 394            | 16          | 20                | 42                            |
| Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego | 416            | 19          | 20                | 42                            |
| Szkoła Podstawowa nr 3 im. Mikołaja Kopernika       | 406            | 20          | 28                | 39                            |
| Szkoła Podstawowa nr 5 im. Jana Pawła II            | 304            | 14          | 18                | 27                            |

Źródło: Urząd Miasta Lipno

Stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia, czyli tak zwany współczynnik skolaryzacji (brutto) w okresie 2008-2012 przedstawia tabela 13.

Tabela . Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego

| Wyszczególnienie | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|------------------|------|------|------|------|------|
|------------------|------|------|------|------|------|

|                   |        |        |        |        |        |
|-------------------|--------|--------|--------|--------|--------|
| szkoły podstawowe | 49,24  | 116,48 | 119,44 | 121,54 | 121,21 |
| gimnazja          | 107,59 | 28,89  | 29,19  | 29,63  | 104,26 |

Źródło: Dane GUS

### 3.1.7. Kultura i sport

Jednostką odpowiadającą za rozwój sportu i rekreacji w Mieście Lipno jest **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji** – Pl. 11 Listopada 13a. To podstawowa placówka, która zajmuje się świadczeniem usług w zakresie kultury fizycznej, organizowaniem, bądź współorganizowaniem imprez sportowych i obozów treningowych. Obiekt MOSiR jest nowoczesny i zmodernizowany. Na jego terenie znajduje się kryta pływalnia, z której korzystać mogą mieszkańcy i turyści. Na tym obiekcie rozgrywana jest Pływacka Liga Mistrzów z podziałem na kategorie wiekowe – szkoły podstawowe i gimnazja. Na terenie MOSiR znajdują się także Stadion Miejski im. Wiesława Witeckiego, który pomieścić może 3 000 osób – ma 700 miejsc siedzących oraz Orlik, boisko wielofunkcyjne. Na terenie Ośrodka można uprawiać różnorodne sporty – tenis ziemny, siatkówkę, siatkówkę plażową, piłkę nożną. Ponadto, świadczone są usługi w zakresie masażu, gdyż MOSiR wyposażony jest w profesjonalny sprzęt do odnowy biologicznej i masażu. Rokrocznie w Dniu Obchodów Święta Niepodległości odbywa się turniej szachowy. MOSiR w Lipnie organizuje także turniej brydża, pływacki mini maraton, rajd rowerowy, turniej water polo, nordic walking. Co roku współorganizuje także takie imprezy jak: WOŚP, Dni Lipna, Majówkę, Światowe Dni Zdrowia, Mikołajki, Wojewódzki Final Ligi Orlika i inne imprezy charytatywne.

Na terenie Lipna znajduje się również jeden z najlepszych naturalnych torów motocrossowych w kraju, gdzie odbywają się rundy międzynarodowe Mistrzostw Polski.

Na terenie Miasta funkcjonuje klub MKS Mień Lipno, który prowadzi sekcję piłkarską: seniorzy uczestniczą w zmaganiach IV ligi gr. kujawsko-pomorskiej, a w ramach sekcji prowadzone są także szkółki juniorów starszych i młodszych, trampkarzy, młodzików. Z myślą o przyszłości klubu, została utworzona Lipnowska Akademia Piłkarska, która cieszy się dużym zainteresowaniem najmłodszych zwolenników piłki nożnej. Ponadto w tabeli 14 zostały przedstawione inne kluby sportowe, funkcjonujące na terenie Miasta.

Tabela . Kluby oraz inne organizacje sportowe, funkcjonujące na terenie Miasta

| Lp. | Nazwa klubu                                  | Dyscyplina sportowa |
|-----|----------------------------------------------|---------------------|
| 1.  | Miejski Klub Sportowy „MIEŃ” Lipno           | Piłka nożna         |
| 2.  | Lipnowski Klub Sportowy „Jastrząb”           | Motocross           |
| 3.  | Lipnowski Klub Kyokushin Karate              | Karate              |
| 4.  | Klub Tenisa Stołowego                        | Tenis Stołowy       |
| 5.  | Polski Związek Wędkarski Koło nr 22 w Lipnie | Wędkarstwo          |

|     |                                                 |                            |
|-----|-------------------------------------------------|----------------------------|
| 6.  | Polski Związek Wędkarski Klub „Stynka” w Lipnie | Wędkarstwo                 |
| 7.  | Międzyszkolny Klub Sportowy „Lipnowiak”         | Piłka siatkowa             |
| 8.  | Miejsko-Gminny Szkolny Związek Sportowy         | Lekkoatletyka              |
| 9.  | Uczniowski Klub Sportowy MOSIR Lipno            | Piłka nożna, tenis stołowy |
| 10. | Lipnowski Klub Sportowy OMERTA                  | Sporty walki               |

Źródło: Urząd Miasta Lipno

Na terenie Miasta funkcjonuje **Miejskie Centrum Kultury**, które inicjuje działania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego. Statutowym zadaniem MCK jest organizowanie i prowadzenie życia kulturalnego Miasta Lipno oraz ochrony dziedzictwa narodowego. MCK dba o wykorzystanie posiadanej bazy lokalowej, stwarzając tym samym mieszkańcom możliwość uczestnictwa w atrakcyjnych zajęciach. W MCK działają zespoły muzyczne, taneczne, amatorskie teatry, grupy plastyczne, kluby i koła zainteresowań. Przynależność do poszczególnych sekcji sprzyja integracji kulturalnej i społecznej dzieci, młodzieży, osób starszych, niepełnosprawnych. W skład MCK wchodzi:

- Dział Kultury łącznie z Izbą Muzealną,
- Kino „Nawojka” przy ul. Mickiewicza 33.

Ponadto, na terenie Miasta funkcjonuje **Miejska Bibliotek Publiczna** oraz jej 2 filie: Filia Biblioteczna na Osiedlu Sikorskiego oraz Filia Biblioteczna przy ul. Nieszawskiej. Miejska Biblioteka Publiczna w służbie społeczeństwa, realizuje swą misję poprzez: gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, edukacyjnej, dokumentacyjnej, kulturalnej, organizowanie różnych form pracy z czytelnikiem, służących popularyzacji książki, sztuki i nauki, udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym, współdziałanie z innymi bibliotekami i instytucjami celem prowadzenia wspólnych imprez czytelniczych. Misją biblioteki jest również promowanie kultury i tradycji regionu, które stanowi o poziomie świadomości mieszkańców i ich identyfikacji z Małą Ojczyzną.

### 3.1.8. Organy wsparcia społecznego

#### **MOPS**

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na terenie Miasta Lipno jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnie**, który jest jednostką pozostającą w strukturze organizacyjnej Miasta. Podstawowym celem placówki jest zapewnienie wszechstronnych i dostępnych świadczeń w zakresie pomocy społecznej, umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych i umacnianie tych osób poprzez realizację zadań własnych i zleconych Miastu. W Statucie zawarte są wszelkie cele i zadania Ośrodka, najważniejsze z nich to:

- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń,
  - praca socjalna jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności w funkcjonowaniu w środowisku oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,
  - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
  - realizacja projektów społecznych finansowanych z różnych źródeł w tym projektów finansowanych ze środków EFS,
  - przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym,
  - podejmowanie interwencji kryzysowej, rozumianej jako zespół działań skierowanych na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się występujących dysfunkcji,
  - realizowanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Działalność MOPS jest finansowana ze środków budżetowych. Środki finansowe na realizację zadań zleconych przekazywane są z budżetu państwa do budżetu Miasta. Ta z kolei ponosi samodzielne koszty związane z finansowaniem pomocy społecznej, w zakresie należącym do zadań własnych, przeznaczając na te cele określone środki w budżecie Miasta. Nadzór nad działalnością ośrodka sprawuje Burmistrz Miasta.

Obecnie w MOPS zatrudnionych jest 31 pracowników na stanowiskach: 2 kierowników, 7 pracowników socjalnych i 22 pracowników na innych stanowiskach. Pracownicy MOPS w 22,5% posiadają wykształcenie wyższe.

W 2012 roku MOPS w Lipnie udzielił pomocy i wsparcia: 2 284 osobom oraz 1 580 rodzinom, w skład których weszło 3 051 osób. Szczegółowy wykaz świadczeń społecznych przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych Miastu przedstawiają tabele 15 i 16.

**Tabela . Świadczenia społeczne w ramach zadań własnych Miasta Lipno  
(stan na dzień 31.12.2012 r.)**

| Formy pomocy                                                                                        | Liczba osób<br>którym<br>przyznano<br>świadczenia | Liczba<br>świadczeń | Kwota<br>świadczeń | Liczba<br>rodzin | Liczba<br>osób<br>w<br>rodzinach |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------|--------------------|------------------|----------------------------------|
| Zasiłki stałe ogółem, w tym:                                                                        | 226                                               | 2 267               | 920.994            | 223              | 260                              |
| - przyznany dla osoby samotnie gospodarującej                                                       | 202                                               | 2 025               | 856.771            | 202              | 202                              |
| - pozostającej w rodzinie                                                                           | 27                                                | 242                 | 64.223             | 24               | 61                               |
| Zasiłki okresowe ogółem                                                                             | 1 247                                             | 8 689               | 2436.650           | 1 236            | 2 520                            |
| Dotacja                                                                                             | 1 247                                             | 8 689               | 2436.650           | 1 236            | 2 520                            |
| Przyznane z powodu bezrobocia                                                                       | 1 184                                             | 8 134               | 2398028            | 1 175            | 2 434                            |
| Przyznane z powodu niepełnosprawności                                                               | 81                                                | 503                 | 32.058             | 81               | 160                              |
| Posiłek                                                                                             | 1 161                                             | 176 070             | 463.090            | 632              | 1 674                            |
| - w tym dla dzieci                                                                                  | 684                                               | 97 787              | 275.656            | 351              | 1 373                            |
| Usługi opiekuńcze ogółem                                                                            | 121                                               | 40 329              | 371.234            | 120              | 130                              |
| Sprawienie pogrzebu                                                                                 | 3                                                 | 3                   | 7800               | 3                | 3                                |
| - w tym osobom bezdomnym                                                                            | 1                                                 | 1                   | 2700               | 1                | 1                                |
| Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem                                                              | 787                                               | -                   | 146462             | 780              | 1 706                            |
| Praca socjalna                                                                                      | -                                                 | -                   | -                  | 944              | 1 728                            |
| Udzielenie schronienia                                                                              | 12                                                | 1 627               | 24.313             | 12               | 13                               |
| Zapewnienie posiłku                                                                                 | 1 161                                             | 176 070             | 463.090            | 632              | 1 674                            |
| Skierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu | 6                                                 | 55                  | 135 999            | 6                | 6                                |
| <b>Razem</b>                                                                                        | <b>2 282</b>                                      | <b>-</b>            | <b>4.506.542</b>   | <b>1 578</b>     | <b>3 041</b>                     |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

**Tabela . Świadczenia społeczne w ramach zadań zleconych gminom  
(stan na dzień 31.12.2012 r.)**

| Formy pomocy                                                                                  | Liczba osób<br>którym<br>przyznano<br>świadczenia | Liczba<br>świadczeń | Kwota<br>świadczeń | Liczba<br>rodzin | Liczba<br>osób<br>w<br>rodzinach |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------|--------------------|------------------|----------------------------------|
| Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi | 2                                                 | 344                 | 17.926             | 2                | 10                               |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

W tabeli 17 przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej na terenie Miasta Lipno udzielonej przez MOPS. Najliczniejszą grupę beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez Ośrodek w 2012 roku stanowiły osoby dotknięte bezrobociem – 1 239 rodzin (2 576 osoby), co stanowiło 17,1% wszystkich mieszkańców Miasta. Na przestrzeni lat 2008 – 2012 liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia zwiększyła się o 23%, natomiast liczba osób w tych rodzinach o 11%.

Drugim istotnym powodem wsparcia udzielanego przez MOPS w Lipnie jest długotrwała lub ciężka choroba. W 2012 roku z tego powodu udzielono wsparcia 339 rodzinom. W badanym okresie odnotowano jednak spadek liczby rodzin dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą i korzystających z pomocy MOPS o 36,5%, jednocześnie liczba osób w tych rodzinach zmalała o 265 osób.

Dość duży odsetek mieszkańców korzysta z pomocy socjalnej także z powodu niepełnosprawności – 328 rodzin oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 136 rodzin.

**Tabela . Liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez MOPS w Lipnie**

| Powód trudnej sytuacji życiowej                                                              | Liczba rodzin |      |      |      |      | Liczba osób w tych rodzinach |      |      |      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------|------|------|------|------------------------------|------|------|------|
|                                                                                              | 2008          | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2008                         | 2009 | 2010 | 2011 |
| Ubóstwo                                                                                      | 15            | 16   | 19   | 11   | 11   | 65                           | 57   | 58   | 21   |
| Sieroctwo                                                                                    | 0             | 1    | 1    | 1    | 0    | 0                            | 1    | 1    | 1    |
| Bezdomność                                                                                   | 16            | 9    | 21   | 26   | 29   | 30                           | 10   | 26   | 31   |
| Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności                                           | 2             | 4    | 19   | 32   | 38   | 10                           | 16   | 93   | 154  |
| Bezrobocie                                                                                   | 1007          | 1109 | 1199 | 1208 | 1239 | 2320                         | 2420 | 2533 | 2431 |
| Niepełnosprawność                                                                            | 260           | 304  | 315  | 311  | 328  | 396                          | 474  | 501  | 482  |
| Długotrwała lub ciężka choroba                                                               | 463           | 408  | 375  | 327  | 339  | 834                          | 709  | 653  | 540  |
| Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: | 151           | 141  | 137  | 125  | 136  | 578                          | 544  | 513  | 460  |
| - rodziny niepełne                                                                           | 120           | 108  | 107  | 102  | 114  | 388                          | 342  | 339  | 325  |
| - rodziny wielodzietne                                                                       | 42            | 36   | 29   | 21   | 24   | 243                          | 218  | 117  | 134  |
| Alkoholizm                                                                                   | 3             | 2    | 23   | 15   | 18   | 4                            | 3    | 39   | 28   |
| Narkomania                                                                                   | 0             | 0    | 0    | 1    | 1    | 0                            | 0    | 0    | 6    |
| Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego                      | 8             | 5    | 14   | 17   | 16   | 12                           | 9    | 23   | 21   |
| Przemoc w rodzinie                                                                           | 0             | 0    | 1    | 1    | 1    | 0                            | 0    | 3    | 3    |
| Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa                                                        | 3             | 1    | 3    | 1    | 2    | 5                            | 4    | 11   | 3    |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### **POZOSTAŁE ORGANY**

Na terenie Miasta Lipno funkcjonują także inne organy wsparcia, tj. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Uniwersytet Trzeciego Wieku.

### **3.1.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi**

Miasto Lipno dąży do budowania partnerstwa między jednostkami administracji publicznej, a organizacjami pozarządowymi. Wszelkie działania temu służące powinny być podejmowane w ramach spójnego systemu, którym koordynuje jedna instytucja – jednostka administracji samorządowej, a jej równorzędnymi partnerami są organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje.

Miasto Lipno współpracuje z tymi podmiotami w różnych sferach życia publicznego. Współpraca ta odbywa się na podstawie zawieranych porozumień. Zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234 poz. 1536 z późn. zm.), corocznie przyjmowany jest *„Program współpracy Gminy Miasta Lipna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.”*

W treści Programu zostały zawarte formy, sfery i zasady współpracy. Wszystko po to, by osiągnąć efekt, jakim jest zwiększenie skuteczności i efektywności działań związanych z realizacją zadań publicznych i dalszy wzrost partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Głównym celem Programu jest budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które służyć ma rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Ponadto wyodrębniono, formy współpracy, które polegać mają na:

- wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności i współdziałaniu w celu zharmonizowania tych kierunków,
- konsultowaniu projektów aktów normatywnych władz Miasta w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji,
- tworzeniu w miarę potrzeby wspólnych zespołów problemowych o charakterze doradczym lub inicjatywnym złożonych z radnych i przedstawicieli jednostek organizacyjnych Miasta oraz organizacji pozarządowych dla rozpatrzenia określonych problemów, ustalania strategii i sposobów wspólnego działania, bądź objęcia określonej problematyki dla dobra pożytku publicznego,
- umożliwieniu organizacjom pozarządowym nabywania na szczególnych warunkach

prawa użytkowania (dzierżawa, najem) nieruchomości (lokali) będących własnością Miasta Lipno dla celów prowadzenia działalności statutowej tych organizacji, w miarę występowania pustostanów i potrzeb organizacji,

- kierowaniu do pracy w organizacjach pozarządowych, wykonujących zadania publiczne powierzone lub wspierane, poborowych celem odbywania służby zastępczej,
- promocji działalności organizacji pozarządowych, w szczególności w lokalnej prasie, audycjach radiowych, publikacjach, tablicach informacyjnych,
- zlecaniu realizacji zadań publicznych w formie powierzania i wspierania wykonywania zadań publicznych.

Współpraca odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności. Miasto Lipno powierza, a także wspiera wykonywanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, wraz z udzieleniem im dotacji. Zadania publiczne w Mieście realizowane przy udziale organizacji pozarządowych będą obejmować przede wszystkim sfery: pomocy społecznej, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, działań na rzecz integracji europejskiej, działań wspomagających rozwój demokracji.

Na terenie Miasta funkcjonują następujące organizacje pozarządowe:

- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (oddział męski) – ul. Piłsudskiego 18/2, 87-600 Lipno,
- Przymierze Samorządowe Powiatu Lipnowskiego ZGODA – ul. Kościuszki 12, 87-600 Lipno,
- KTM Rywal – ul. Piłsudskiego 18/2, 87-600 Lipno,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Lipnowskiego NADZIEJA – ul. Mickiewicza 58, 87-600 Lipno,
- Towarzystwo Rozwoju Powiatu Lipnowskiego – ul. Sierakowskiego 108, 87-600 Lipno,
- Stowarzyszenie Pro-Europa – ul. Kościuszki 12, 87-600 Lipno,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej Stowarzyszenie Charytatywne Zarząd Miejsko-Gminny – ul. Kościuszki 12, 87-600 Lipno,
- Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Oddziału Powiatowego w Lipnie – ul. Sportowa 16, 87-600 Lipno,
- Lipnowskie Towarzystwo Kulturalne im. Poli Negri – ul. Kościuszki 19, 87-600 Lipno.

## 3.2. Problemy społeczne występujące na terenie Miasta Lipno

### 3.2.1. Bezrobocie

Na gospodarkę Miasta składa się przede wszystkim drobny przemysł i usługi. Wielu mieszkańców uzyskuje swe dochody z handlu. Na terenie Miasta funkcjonuje kilka większych zakładów pracy.

Tabela . Struktura bezrobocia na terenie Miasta Lipno w latach 2008-2012

| Wyszczególnienie                                                                            | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Bezrobotni zarejestrowani wg płci</b>                                                    |              |              |              |              |              |
| <b>ogółem</b>                                                                               | <b>1 032</b> | <b>1 271</b> | <b>1 398</b> | <b>1 420</b> | <b>1 472</b> |
| mężczyźni                                                                                   | 466          | 649          | 736          | 706          | 740          |
| kobiety                                                                                     | 566          | 622          | 662          | 714          | 732          |
| <b>Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci</b> |              |              |              |              |              |
| <b>ogółem</b>                                                                               | <b>10,8</b>  | <b>13,3</b>  | <b>14,3</b>  | <b>14,7</b>  | <b>15,2</b>  |
| mężczyźni                                                                                   | 9,6          | 13,4         | 14,6         | 14,1         | 14,7         |
| kobiety                                                                                     | 12,0         | 13,2         | 14,0         | 15,3         | 15,7         |

Źródło: Dane GUS

W 2012 roku na terenie Miasta Lipno było 1 472 osoby bezrobotne, z czego około 50,3% stanowili mężczyźni, a 49,7% kobiety. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi dla Miasta 15,2% (w tym dla mężczyzn 14,7%, a dla kobiet 15,7%). W latach 2008 – 2012 liczba bezrobotnych na terenie Miasta wzrosła o 42,6%. Wśród mężczyzn wzrost bezrobocia wynosił 58,8%, a wśród kobiet o 29,3%. Pomimo, iż taki wzrost bezrobocia budzi niepokój, należy pamiętać, że statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz tego zjawiska głównie ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz „pracy na czarno”.

Analizując strukturę bezrobocia, należy zauważyć, że:

- w latach 2008-2012 wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26-50,
- analizując bezrobocie na terenie Miasta pod względem wieku osób bezrobotnych, w 2012 roku w porównaniu do roku 2008 najwyższy procentowy wzrost nastąpił w grupie osób w wieku do 25 roku życia – 74,9%,
- ze względu na czas pozostawania bez pracy, w latach 2008-2012 najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne od 1 do 12 miesięcy – 51,5%, porównując rok 2012 z rokiem 2008 największy wzrost nastąpił w grupie bezrobotnych od 12 do 24 miesięcy (92%),

- pod względem wykształcenia wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (36%) - w 2012 roku w porównaniu do roku 2008 ich liczba wzrosła o około 30%,
- w 2012 roku, w porównaniu do roku 2008, ponad dwukrotnie wzrosła liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym,
- w każdej z powyższych kategorii, liczba osób bezrobotnych w analizowanym okresie na terenie Miasta Lipno wzrosła.

Tabela . Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie Miasta Lipno

| Wyszczególnienie                                                 | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         |
|------------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Liczba osób bezrobotnych OGÓŁEM:</b>                          | <b>1 032</b> | <b>1 271</b> | <b>1 398</b> | <b>1 420</b> | <b>1 472</b> |
| w tym:                                                           |              |              |              |              |              |
| - kobiet                                                         | 566          | 622          | 662          | 714          | 732          |
| - mężczyzn                                                       | 466          | 649          | 736          | 706          | 740          |
| Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku                     | 230          | 272          | 250          | 295          | 260          |
| Liczba bezrobotnych absolwentów                                  | 12           | 38           | 64           | 58           | 72           |
| Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych                       | 19           | 26           | 28           | 20           | 27           |
| <b>Liczba osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy:</b> |              |              |              |              |              |
| - bezrobotni do 1 miesiąca                                       | 83           | 92           | 105          | 81           | 111          |
| - bezrobotni od 1 do 12 miesięcy                                 | 650          | 801          | 793          | 716          | 811          |
| - bezrobotni od 12 do 24 miesięcy                                | 125          | 241          | 258          | 362          | 240          |
| - bezrobotni powyżej 24 miesięcy                                 | 174          | 137          | 242          | 261          | 310          |
| <b>Liczba osób bezrobotnych wg wieku:</b>                        |              |              |              |              |              |
| - bezrobotni do 25 roku życia                                    | 167          | 226          | 279          | 271          | 292          |
| - bezrobotni od 26 do 50 roku życia                              | 701          | 859          | 877          | 904          | 898          |
| - bezrobotni powyżej 51 roku życia                               | 164          | 186          | 242          | 245          | 282          |
| <b>Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia:</b>                |              |              |              |              |              |
| - wykształcenie gimnazjalne i poniżej                            | 408          | 477          | 536          | 523          | 530          |
| - wykształcenie zasadnicze zawodowe                              | 309          | 379          | 416          | 418          | 436          |
| - wykształcenie średnie                                          | 268          | 354          | 391          | 397          | 406          |
| - wykształcenie wyższe                                           | 47           | 61           | 55           | 82           | 100          |

Źródło: Dane PUP w Lipnie

Bezrobocie w Mieście Lipno stanowiło około 20% bezrobocia w powiecie lipnowskim.

Tabela . Bezrobocie w powiecie lipnowskim w 2012 roku

| Liczba bezrobotnych w 2012 roku | Powiat Lipnowski | Miasto Lipno |
|---------------------------------|------------------|--------------|
| ogółem                          | 7 146            | 1 472        |
| mężczyźni                       | 3 523            | 740          |
| kobiety                         | 3 623            | 732          |

Źródło: GUS

Do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lipnie należą: prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, pożyczki szkoleniowe, roboty publiczne, stypendia w okresie kontynuowania nauki, studia podyplomowe, szkolenia, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7, refundacja składki ZUS, wsparcie działalności gospodarczej, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania.

W ostatnich latach ważnym elementem w aktywizacji zawodowej i społecznej osób długotrwale pozostających bez pracy stał się projekt systemowy współfinansowany ze środków unijnych, realizowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. MOPS w Lipnie obecnie realizuje projekt systemowy "Szansa na sukces".

Dzięki możliwościom korzystania z funduszy unijnych pojawiła się szansa na rozwój pomocy społecznej, zwłaszcza w odniesieniu do osób pozostających bez pracy, którym stwarza się możliwość uczestnictwa w różnych instrumentach aktywnej integracji. Mają one pomóc w przezwyciężeniu barier zawodowych, zdrowotnych, edukacyjnych i społecznych w dostępie do zatrudnienia i usług społecznych.

### 3.2.2. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata, który wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Z niepełnosprawnością fizyczną często wiąże się tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niezdolność do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Do tej grupy zaliczamy alkoholików, narkomanów i więźniów.

Osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma barierami, takimi jak bezrobocie, bariery architektoniczne i komunikacyjne, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji oraz izolacja społeczna.

W 2012 roku na terenie Miasta Lipno, 328 mieszkańców było dotkniętych problemem niepełnosprawności. Rokrocznie liczba osób niepełnosprawnych na obszarze Miasta rośnie, w 2012 roku w porównaniu do roku 2008 była wyższa o 26% (tabela 21).

Tabela . Liczba osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Lipno

| Wyszczególnienie              | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|-------------------------------|------|------|------|------|------|
| Liczba osób niepełnosprawnych | 260  | 304  | 315  | 311  | 328  |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

Na terenie Miasta funkcjonuje stowarzyszenie, które swoją działalność kieruje przede wszystkim do osób niepełnosprawnych. **Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Lipnowskiego Nadzieja** funkcjonuje w oparciu o Misję: „Prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu lipnowskiego.” Organizacja prowadzi imprezy kulturalne, sportowe i okolicznościowe. Pomaga w zdobyciu, zakupie, wypożyczeniu sprzętu rehabilitacyjnego. Udziela porad, interwencji. Stowarzyszenie obejmuje swą pomocą około 200 osób z niepełnosprawnością ruchową, umysłową.

### 3.2.3. Uzależnienia

#### ALKOHOLIZM

Alkoholizm jest zaburzeniem polegającym na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Nadużywanie alkoholu jest ważnym problemem społecznym, który często prowadzi do wzrostu przestępczości i przemocy w rodzinie, ale także do innych zakłóceń życia rodzinnego. Efektem tego uzależnienia może być także izolacja społeczna, problemy finansowe i problemy z prawem. Problem ten dotyka coraz większą grupę ludzi, również młodzież i dzieci w wieku szkolnym. Przeciwdziałanie temu zjawisku musi opierać się na długofalowych i wielokierunkowych działaniach.

Na terenie Miasta Lipna funkcjonuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem placówki jest niesienie pomocy osobom, nadużywającym alkohol, osobom, których członkowie rodziny mają problem z nadużywaniem alkoholu. Uchwałą Nr XXVII/208/2012 Rady Miejskiej w Lipnie z dnia 19 grudnia 2012 roku został zatwierdzony *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013*. Celem strategicznym Programu było: zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują, zwiększanie zasobów niezbędnych do prowadzenia profilaktyki i działań naprawczych w zakresie istniejących problemów oraz ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie wynikającej z faktu używania alkoholu przez jej członków. W programie enumeratywnie są także wymienione zadania, jakich podjąć się ma Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jej zadaniem jest:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, zdrowotnej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Lipna,
- ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a dotyczących: zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nietrzeźwym, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Występowanie w tych sprawach przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zgodnie z danymi MKRPN w Lipnie zawartymi w tabeli 22:

- liczba osób zgłoszonych na Komisję w 2012 roku była mniej liczna niż w roku 2008,
- rokrocznie wzrastała liczba udzielonych porad psychologicznych, w 2012 była ona ponad dwukrotnie większa niż w 2008 roku i wynosiła 252,
- w latach 2008-2012 zwiększyła się liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach, natomiast zmniejszyła się liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku oraz liczba osób korzystających z różnych form terapii.

Tabela . Uzależnienia alkoholowe na terenie Miasta Lipno

| Wyszczególnienie                                                     | 2008  | 2009  | 2010  | 2011  | 2012  |
|----------------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Liczba udzielonych porad prawnych                                    | 60    | 72    | 68    | -     | -     |
| Liczba udzielonych porad psychologicznych                            | 109   | 120   | 202   | 253   | 252   |
| Liczba osób zgłoszonych na Komisję                                   | 63    | 83    | 60    | 73    | 25    |
| Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie                          | 61    | 78    | 50    | 70    | 23    |
| Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie                      | 5     | 3     | 4     | 5     | 3     |
| Liczba osób korzystających z różnych form terapii                    | 900   | 1 065 | 890   | 900   | 600   |
| Liczba dzieci korzystających z programów profilaktycznych w szkołach | 2 400 | 2 500 | 3 300 | 2 600 | 2 750 |
| Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku               | 45    | 45    | 46    | 40    | 40    |

Źródło: Dane MKRPN

Informacje zawarte w tabeli 22 mogą świadczyć o tym, że:

- coraz więcej osób z rodzin, w których pojawia się problem alkoholizmu jednego z członków, przyznaje się do tego i postanawia skorzystać z dostępnego wsparcia psychologicznego,
- coraz rzadziej zgłasza się do MOPS w Lipnie fakt, że członek rodziny ma problem z alkoholem i że potrzebne mu jest wsparcie,
- problem alkoholizmu na terenie Miasta widocznie się zmniejsza.

Zgodnie z danymi MOPS w Lipnie, w 2012 roku pomocą społeczną z powodu alkoholizmu objętych było 18 rodzin liczących 36 osób.

Tabela . Liczba osób objętych pomocą MOPS w Lipnie z powodu alkoholizmu

| Wyszczególnienie             | 2010 | 2011 | 2012 | Prognoza 2013 |
|------------------------------|------|------|------|---------------|
| Liczba rodzin                | 23   | 15   | 18   | 20            |
| Liczba osób w tych rodzinach | 39   | 28   | 36   | 40            |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### **NARKOMANIA**

Terminem narkomanii określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

O problemie narkomanii niechętnie informują pedagodzy czy rodzice osób uzależnionych lub zażywających narkotyki. Problem ten na terenie Miasta Lipno jest trudny do ustalenia i brak jest danych dotyczących istnienia i skali zjawiska na terenie Miasta. Przeciwdziałaniem w zakresie narkomanii zajmuje się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Także w zakresie w narkomanii, w *Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013* zostały zawarte zadania, mające na celu przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się tego zjawiska społecznego. Są to:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotykowe, pomocy psychospołecznej, zdrowotnej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Lipna.
- wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, zajmujących się terapią osób uzależnionych od narkotyków.

Zgodnie z danymi MOPS w Lipnie, w 2012 roku pomocą społeczną z powodu narkomanii objęta była 1 rodzina.

Tabela . Liczba osób objętych pomocą MOPS w Lipnie z powodu narkomanii

| Wyszczególnienie             | 2010 | 2011 | 2012 | Prognoza 2013 |
|------------------------------|------|------|------|---------------|
| Liczba rodzin                | 0    | 1    | 1    | 1             |
| Liczba osób w tych rodzinach | 0    | 6    | 7    | 6             |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### 3.2.4. Ubóstwo

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczącego się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie minimum socjalnego. Podstawowym powodem ubóstwa jest bezrobocie. Zjawisko ubóstwa najbardziej widoczne jest w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (innych niż renta i emerytura).

**Na przestrzeni lat 2008 – 2012 liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa ulegała wahaniom. Ostatecznie, w 2012 roku w porównaniu do roku 2008, liczba rodzin objętych pomocą zmniejszyła się o 36,4%, natomiast liczba osób w tych rodzinach zmniejszyła się ponad dwukrotnie.**

Tabela . Liczba osób objętych pomocą MOPS w Lipnie z powodu ubóstwa

| Wyszczególnienie             | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|------------------------------|------|------|------|------|------|
| Liczba rodzin                | 15   | 16   | 19   | 11   | 11   |
| Liczba osób w tych rodzinach | 65   | 57   | 58   | 21   | 31   |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### 3.2.5. Bezdomność

Zjawisko bezdomności w Mieście Lipno odgrywa marginalne znaczenie pod względem liczby osób nią dotkniętych, jednakże jest trudne do rozwiązania.

Zgodnie z danymi MOPS, w 2012 roku zjawisko bezdomności dotyczyło 29 rodzin. W porównaniu z 2008 rokiem rodzin objętych pomocą MOPS z powodu bezdomności zwiększyła się o 13 rodzin.

Tabela . Liczba osób objętych pomocą MOPS w Lipnie z powodu bezdomności

| Wyszczególnienie        | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 |
|-------------------------|------|------|------|------|------|
| Liczba rodzin           | 16   | 9    | 21   | 26   | 29   |
| Liczba osób w rodzinach | 30   | 10   | 26   | 31   | 29   |

Źródło: Dane MOPS w Lipnie

### 3.2.6. Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można najogólniej określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Do najczęstszych przyczyn przemocy należą: alkoholizm, konflikty rodzinne, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody, upadek dobrych obyczajów w rodzinach. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni.

Z danych dostarczonych przez Policję wynika, że w 2012 roku ofiarą przemocy padło 30 osób, w tym 19 kobiet i 11 dzieci. Pozytywnym zjawiskiem jest duża poprawa i prawie pięciokrotnie mniejszy wskaźnik ofiar przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich 5 lat. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku sprawców przemocy. Są nimi praktycznie wyłącznie mężczyźni. Także liczba sporządzanych Niebieskich kart zmniejszyła się w stosunku do 2008 roku. Można zatem stwierdzić, że problem przemocy w rodzinie ulega poprawie na przestrzeni ostatnich 5 lat. Należy jednak pamiętać, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, który jest niechętnie ujawniany przez członków rodziny. W związku z tym istnieje duże prawdopodobieństwo, że na terenie Miasta Lipno są rodziny, w których stosowana jest przemoc na co najmniej jednym z jej członków, jednakże fakt ten nie jest zgłaszany do odpowiednich służb bezpieczeństwa lub organów publicznych.

Tabela . Przemoc w rodzinie w Mieście Lipno (stan na 11.2013)

| Wyszczególnienie                                                    | 2008       | 2009       | 2010      | 2011      | 2012      | do 11.2013 |
|---------------------------------------------------------------------|------------|------------|-----------|-----------|-----------|------------|
| <b>Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy</b>                         |            |            |           |           |           |            |
| - kobiety                                                           | 93         | 87         | 61        | 73        | 19        | 14         |
| - mężczyźni                                                         | 1          | -          | 2         | 1         | -         | -          |
| - dzieci                                                            | 27         | 18         | 32        | 13        | 11        | 12         |
| <b>RAZEM</b>                                                        | <b>121</b> | <b>105</b> | <b>95</b> | <b>87</b> | <b>30</b> | <b>26</b>  |
| <b>Przemoc w rodzinie – sprawcy przemocy</b>                        |            |            |           |           |           |            |
| - kobiety                                                           | 1          | -          | 2         | 1         | -         | -          |
| - mężczyźni                                                         | 93         | 18         | 61        | 73        | 19        | 14         |
| <b>RAZEM</b>                                                        | <b>94</b>  | <b>18</b>  | <b>63</b> | <b>74</b> | <b>19</b> | <b>14</b>  |
| <b>Liczba interwencji domowych, dotyczących przemocy w rodzinie</b> | <b>94</b>  | <b>-</b>   | <b>66</b> | <b>-</b>  | <b>19</b> | <b>21</b>  |
| <b>Liczba sporządzonych Niebieskich Kart</b>                        | <b>94</b>  | <b>-</b>   | <b>63</b> | <b>-</b>  | <b>19</b> | <b>16</b>  |

Źródło: Policja w Lipnie

Rada Miejska w Lipnie przyjęła *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Lipnie*. Misją dokumentu jest przeciwdziałanie i minimalizacja zjawiska przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu społecznym poprzez stworzenie systemu pomocy ofiarom oraz sprawcom przemocy. Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

Cele ogólne będą realizowane poprzez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie;

Cele są realizowane we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatową Komendą Policji, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktem Konsultacyjnym dla mieszkańców Miasta Lipna, mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin.

### 3.2.7. Przestępczość

Na przestrzeni lat 2008 – 2012 największy problem w zakresie przestępczości na terenie Miasta Lipno stanowiła kradzież oraz kradzież z włamaniem. Negatywnym sygnałem jest jednak fakt, że w 2012 roku większość negatywnych zjawisk związanych z przestępczością na terenie Miasta drastycznie się zwiększyła. I tak:

- liczba rozbojów była wyższa o 25%,
- liczba kradzieży cudzej rzeczy wzrosła ponad dwukrotnie, tj. o ok. 158%,
- wzrosła także liczba kradzieży z włamaniem o 12% oraz liczba uszczerbków na zdrowiu o 60%,
- liczba bójek i pobić zmniejszyła się o 15%.

Tabela . Przestępstwa na terenie Miasta Lipno (stan na 11.2013 r.)

| Wyszczególnienie         | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | do 11.2013 |
|--------------------------|------|------|------|------|------|------------|
| - kradzież cudzej rzeczy | 52   | 106  | 67   | 87   | 134  | 47         |
| - kradzież z włamaniem   | 67   | 89   | 58   | 52   | 75   | 56         |
| - rozboje                | 8    | 8    | 9    | 9    | 10   | 1          |
| - bójki i pobicia        | 13   | 15   | 12   | 21   | 11   | 5          |
| - uszczerbek na zdrowiu  | 5    | 10   | 10   | 4    | 14   | 8          |

Źródło: Policja w Lipnie

### 3.2.8. Osoby starsze

Starość i starzenie się – to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem.

Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Najważniejszymi problemami osób starszych są: samotność, choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego.

Według danych epidemiologicznych, ok. 95% Polaków starzeje się w sposób нефизjologiczny, wraz z wiekiem pojawia się niedołężność, niedowidzenie, głuchota, otępienie, niesprawność ruchowa.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) za początek starości uznaje 60 rok życia. Wyróżnia trzy zasadnicze etapy starości:

- 60 – 75 r. ż. – wiek podeszły (tzw. wczesna starość);
- 75 – 90 r. ż. – wiek starczy (tzw. późna starość);
- 90 r. ż. i powyżej – wiek sędziwy (tzw. długowieczność).

Z danych GUS wynika, że w 2012 roku w Mieście Lipno mieszkało 2 796 osób starszych, z czego większość – około 61,1% stanowiły kobiety. Niemal w każdej grupie wiekowej zauważalna jest przewaga kobiet.

Tabela . Osoby starsze na terenie Miasta Lipno w 2012 r.

| Grupa wiekowa | ogółem | mężczyźni | kobiety |
|---------------|--------|-----------|---------|
| 60-64         | 889    | 402       | 487     |
| 65-69         | 565    | 235       | 330     |
| 70-74         | 489    | 187       | 302     |
| 75-79         | 416    | 145       | 271     |
| 80-84         | 268    | 78        | 190     |
| 85 i więcej   | 169    | 40        | 129     |
| ogółem        | 2 796  | 1 087     | 1 709   |

Źródło: Dane GUS

Największym problemem osób starszych dotyczącym całego kraju, również Miasta Lipno są problemy zdrowotne, niedołężność, otępienie, problemy ruchowe, a także osamotnienie i odizolowanie społeczne.

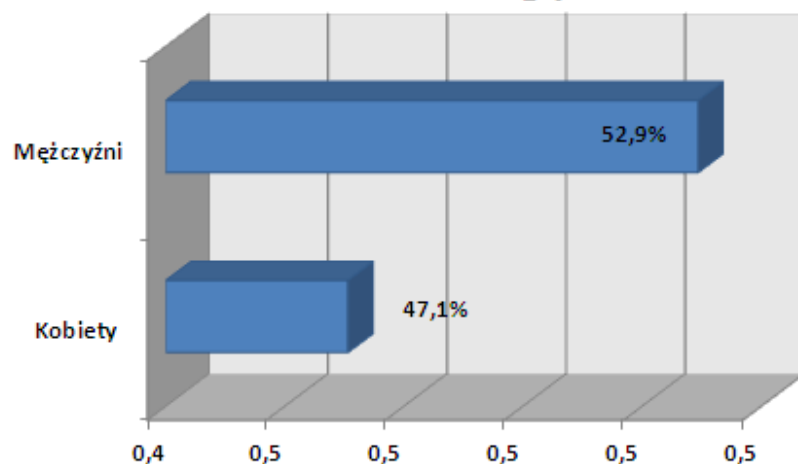
### 3.3. Wyniki badania ankietowego

W czwartym kwartale 2013 roku przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Miasta Lipno w celu zdiagnozowania sytuacji społecznej Miasta.

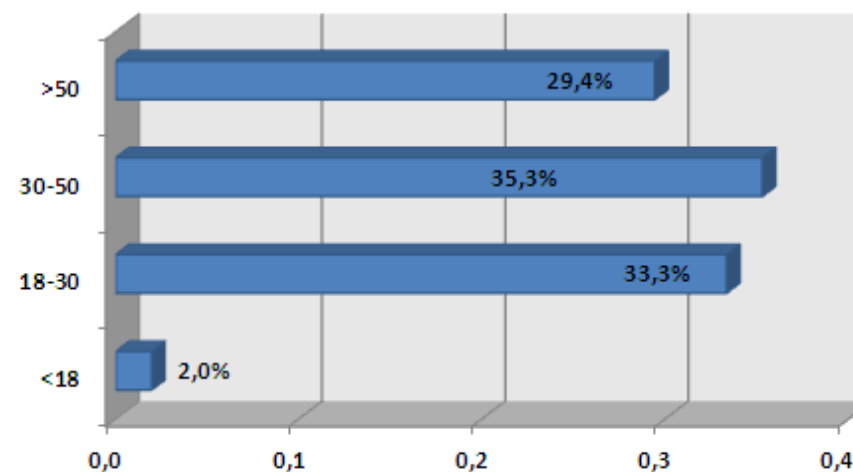
Ankieta składała się z 16 pytań zamkniętych i półotwartych dotyczących strefy społecznej oraz z pytania otwartego, w którym poproszono ankietowanych o wskazanie konkretnych propozycji działań w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom na terenie Miasta w następujących obszarach: wsparcie ubogich, poprawa sytuacji niepełnosprawnych, poprawa dostępu do służby zdrowia, działania na rzecz osób starszych, bezpieczeństwo.

Udział w ankiecie wzięło 51 osób. Charakterystykę osób ankietowanych przedstawiono poniżej, natomiast wyniki ankiety dotyczące pytań otwartych i zamkniętych stanowią **Załącznik 1** do niniejszej Strategii.

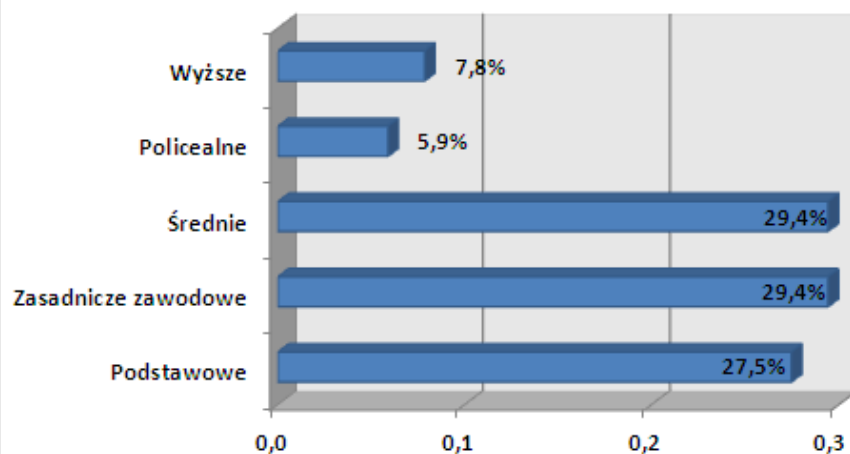
**Ankietowani wg płci**



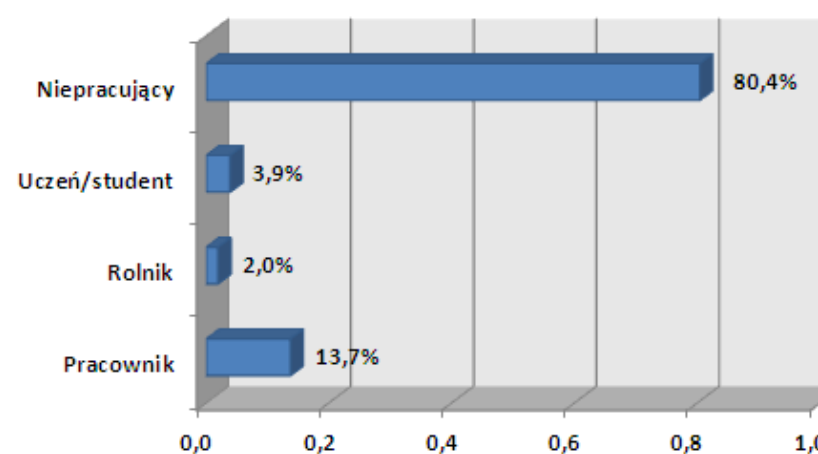
**Ankietowani wg wieku**



**Ankietowani wg wykształcenia**



**Ankietowani wg statusu zawodowego**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

### 3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony Miasta Lipno, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela . Analiza SWOT

| MOCNE STRONY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | SŁABE STRONY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• zapewniony dostęp do podstawowej służby zdrowia (w tym szpitala);</li> <li>• dobrze funkcjonujący system oświaty;</li> <li>• dostęp do oferty sportowej i rekreacyjnej (funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lipnie, liczne stowarzyszenia i kluby sportowe);</li> <li>• funkcjonowanie Miejskiego Centrum Kultury i Biblioteki, które zapewniają mieszkańcom dostęp do kultury;</li> <li>• działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych udzielających w zakresie pomocy społecznej;</li> <li>• dobra współpraca MOPS z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej;</li> <li>• realizacja programów wsparcia w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;</li> <li>• oferowanie wsparcia dla osób z uzależnieniem alkoholowym;</li> <li>• spadek zjawiska przemocy w rodzinie (spadek liczby ofiar przemocy w rodzinie);</li> <li>• posiadanie przez Miasto oferty inwestycyjnej (w tym terenów inwestycyjnych);</li> <li>• rozwój mieszkalnictwa na terenie Miasta (w tym mieszkań komunalnych i socjalnych).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• spadek liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy;</li> <li>• niepokojąco wysokie wskaźniki bezrobocia na terenie Miasta - zwłaszcza w grupie osób młodych;</li> <li>• wzrost bezrobocia na terenie Miasta;</li> <li>• wysoki udział osób korzystających z pomocy MOPS z tytułu bezrobocia, niepełnosprawności i długotrwałej choroby;</li> <li>• występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług;</li> <li>• brak faktycznych danych na temat osób uzależnionych od narkotyków;</li> <li>• brak danych na temat faktycznego poziomu przemocy w rodzinie;</li> <li>• wzrost poziomu przestępczości,</li> <li>• występowanie zjawiska bezdomności na terenie Miasta.</li> </ul> |

| Szanse                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Zagrożenia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• atrakcyjna lokalizacja komunikacyjna i geograficzna w centrum Polski,</li> <li>• wzrost liczby mieszkańców Miasta i Gminy w ostatnich 5 latach;</li> <li>• rosnący poziom wykształcenia mieszkańców;</li> <li>• dodatnie saldo migracji na terenie Miasta;</li> <li>• dodatni przyrost naturalny;</li> <li>• wyhamowanie negatywnych trendów dotyczących migracji oraz wzrost liczby urodzeń spowodowanych prorodziną polityką państwa;</li> <li>• dotacje z Unii Europejskiej przyznawane w ramach funduszy pomocowych;</li> <li>• utrzymanie się pozytywnych trendów dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• negatywne trendy demograficzne (w tym starzenie się społeczeństwa);</li> <li>• odpływ najbardziej przedsiębiorczych i wykształconych osób z terenu gminy;</li> <li>• utrudnienia organizacyjne w dostępie do środków pomocowych UE, brak wystarczających środków na „wkład własny”;</li> <li>• rozwarstwianie się społeczeństwa, podział na biednych i bogatych;</li> <li>• obniżanie dostępności podstawowych usług zdrowotnych finansowanych w ramach NFZ;</li> <li>• powiększanie się obszarów patologii społecznych, pojawianie się nowych zagrożeń (narkomania);</li> <li>• bierność i pasywność osób objętych pomocą społeczną, nasilanie się postaw roszczeniowych.</li> </ul> |

Jak wynika z tabeli analizy SWOT, wiele zagrożeń dla rozwoju Miasta Lipno dotyczy szeroko rozumianej polityki społecznej. Zjawiska takie jak bezrobocie i ubóstwo z jednej strony są wynikiem określonych procesów społeczno-gospodarczych, z drugiej zaś same potrafią generować nowe problemy w postaci uzależnień czy przemocy w rodzinie. Ich rozwiązanie wymaga kompleksowego podejścia do zastanej rzeczywistości, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które zagrożone są wykluczeniem społecznym. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia łatwo stać się beneficjentem systemu pomocy społecznej, o wiele trudniej jednak powrócić na drogę samodzielności i odpowiedzialności za byt własny i losy rodziny. Dlatego też w proponowanych działaniach położono duży nacisk na profilaktykę, działania edukacyjne i terapeutyczne.

## **4. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią**

Prognoza zawiera informacje o potrzebach, problemach i zasobach danej społeczności lokalnej, które:

- wynikają z analizy danych opisujących stan społeczności lokalnej w ostatnich latach (z diagnozy sytuacji społecznej),
- uwzględniają tendencje rozwojowe właściwe dla danego kraju, regionu oraz owej społeczności,
- dotyczą okresu, w jakim będzie realizowana strategia, czyli lat 2014-2020.

### **4.1. Prognoza demograficzna<sup>1</sup>**

#### **PROGNOZA LUDNOŚCI**

Na podstawie prognozy liczby mieszkańców terenów miejskich powiatu lipnowskiego, przyjęto prognozę liczby mieszkańców Miasta Lipno w perspektywie do 2020 roku. Analizując dane zawarte w tabeli 31 można zauważyć, że wzrost liczby mieszkańców Miasta będzie się utrzymywał.

---

<sup>1</sup>Prognoza demograficzna została opracowana w oparciu o *Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035* opracowaną przez GUS.

Tabela . Prognoza liczby ludności Miasta Lipno

| Lata | Prognoza liczby<br>mieszkańców<br>terenów miejskich<br>powiatu<br>lipnowskiego | Trend      | Prognoza dla<br>Miasta Lipno |
|------|--------------------------------------------------------------------------------|------------|------------------------------|
| 2014 | 20 972                                                                         | 1,00272532 | 15 155                       |
| 2015 | 21 025                                                                         | 1,00252718 | 15 193                       |
| 2016 | 21 079                                                                         | 1,00256837 | 15 232                       |
| 2017 | 21 126                                                                         | 1,00222971 | 15 266                       |
| 2018 | 21 175                                                                         | 1,00231942 | 15 302                       |
| 2019 | 21 212                                                                         | 1,00174734 | 15 328                       |
| 2020 | 21 251                                                                         | 1,00183858 | 15 357                       |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

#### **PROGNOZA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW**

Struktura ludności według wieku będzie ulegać dynamicznym zmianom, praktycznie w całym prognozowanym okresie. Zmiany te są przede wszystkim konsekwencją demograficznego „falowania”, tj. pojawiania się na przemian wyżów i niżów demograficznych, których efekty nakładają się na siebie z różną siłą w różnych okresach, powodując bardziej widoczne zmiany w procesach dzietności i umieralności, natomiast w mniejszym stopniu oddziałują na tę strukturę zmiany w rozmiarach migracji zagranicznych definitywnych, czyli migracji na pobyt stały, a szczególnie emigracji.

Analizując dane zawarte w tabeli 32 należy zauważyć, że w latach 2014-2020 będzie obserwowane zmniejszanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i ludności w wieku produkcyjnym, które będzie skutkowało wzrostem ludności w wieku poprodukcyjnym. Zmniejszenie liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym będzie wywołane przede wszystkim malejącym i ujemnym przyrostem naturalnym. Malejąca liczba dzieci będzie prowadziła do zmniejszenia liczby osób w wieku produkcyjnym i zamykanie istniejących placówek oświatowych, których utrzymanie w obecnej liczbie będzie nieopłacalne. Następstwem wspomnianych zmian będzie gwałtowne starzenie się społeczeństwa, co w konsekwencji wpłynie na zmniejszenie zasobów pracy i pogarszanie się podaży siły roboczej na lokalnym rynku pracy. Skutkiem tych zmian może być w przyszłości wzrost kosztów opieki zdrowotnej i opieki nad ludźmi starszymi związanych z upowszechnianiem się m.in. takich chorób jak cukrzyca, czy choroby nowotworowe. Jednocześnie starzenie się społeczeństwa będzie bodźcem do stworzenia systemowych

rozwiązań sprzyjających wzrostowi aktywności zawodowej i fizycznej dla osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela . Prognoza struktury wiekowej mieszkańców Miasta Lipno do 2020 roku

| Grupa wiekowa                                        | 2014          | 2015          | 2016          | 2017          | 2018          | 2019          | 2020          |
|------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Prognoza ludności wg wieku</b>                    |               |               |               |               |               |               |               |
| <b>0-4 lata</b>                                      | 843           | 844           | 844           | 841           | 833           | 824           | 814           |
| <b>5-9 lat</b>                                       | 817           | 863           | 887           | 924           | 931           | 936           | 937           |
| <b>10-14 lat</b>                                     | 745           | 717           | 743           | 763           | 795           | 830           | 877           |
| <b>15-19 lat</b>                                     | 910           | 880           | 805           | 747           | 715           | 711           | 684           |
| <b>20-24 lata</b>                                    | 1001          | 974           | 961           | 918           | 899           | 833           | 804           |
| <b>25-29 lat</b>                                     | 1141          | 1093          | 1071          | 1045          | 1022          | 1000          | 976           |
| <b>30-34 lata</b>                                    | 1273          | 1283          | 1292          | 1285          | 1232          | 1199          | 1153          |
| <b>35-39 lat</b>                                     | 1173          | 1207          | 1186          | 1203          | 1226          | 1257          | 1269          |
| <b>40-44 lata</b>                                    | 1048          | 1075          | 1142          | 1184          | 1224          | 1251          | 1288          |
| <b>45-49 lat</b>                                     | 912           | 893           | 899           | 932           | 976           | 990           | 1015          |
| <b>50-54 lata</b>                                    | 1008          | 1004          | 965           | 900           | 864           | 873           | 857           |
| <b>55-59 lat</b>                                     | 1237          | 1169          | 1153          | 1122          | 1071          | 999           | 999           |
| <b>60-64 lata</b>                                    | 998           | 1056          | 1065          | 1103          | 1101          | 1109          | 1052          |
| <b>65-69 lat</b>                                     | 704           | 768           | 808           | 842           | 902           | 947           | 1002          |
| <b>70-74 lata</b>                                    | 443           | 442           | 491           | 540           | 606           | 674           | 737           |
| <b>75-79 lat</b>                                     | 425           | 423           | 420           | 398           | 374           | 364           | 363           |
| <b>80-84 lata</b>                                    | 281           | 280           | 275           | 286           | 291           | 294           | 292           |
| <b>Powyżej 85</b>                                    | 198           | 222           | 224           | 234           | 241           | 238           | 238           |
| <b>Razem</b>                                         | <b>15 155</b> | <b>15 193</b> | <b>15 232</b> | <b>15 266</b> | <b>15 302</b> | <b>15 328</b> | <b>15 357</b> |
| <b>Prognoza ludności wg ekonomicznych grup wieku</b> |               |               |               |               |               |               |               |
| <b>Ludność w wieku przedprodukcyjnym</b>             | 3 314         | 3 305         | 3 279         | 3 274         | 3 273         | 3 301         | 3 312         |
| <b>Ludność w wieku produkcyjnym</b>                  | 8 792         | 8 698         | 8 670         | 8 590         | 8 514         | 8 402         | 8 360         |
| <b>Ludność w wieku poprodukcyjnym</b>                | 3 049         | 3 190         | 3 284         | 3 402         | 3 514         | 3 626         | 3 684         |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS.

#### **PROGNOZA WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW**

Jednym z ważniejszych czynników określających rozwój społeczeństwa jest stały wzrost poziomu wykształcenia. W ciągu dziewięciu lat dzielących spisy powszechne ludności obserwuje się dynamiczne zmiany, które wpłynęły w sposób znaczący na zmianę struktury ludności według poziomu wykształcenia.

Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok będą ulegały znaczącej poprawie. Dotyczy to jednak głównie osób z wykształceniem średnim, które uzyskują wykształcenie wyższe. Opisane tendencje dotyczące kształcenia dorosłych nie dotyczą niestety osób starszych z wykształceniem podstawowym.

## **4.2. Prognoza problemów społecznych<sup>2</sup>**

### **BEZROBOCIE**

Zgodnie z raportem NBP nt. inflacji, stopa bezrobocia w 2014 odnotuje wzrost do 12,1% i do 12,4% w roku 2015. Również dane z urzędów pracy wskazują na dalszy wzrost stopy bezrobocia w kolejnych miesiącach (po uwzględnieniu czynników sezonowych).

W związku z tym prognozuje się, że również na terenie Miasta Lipno stopa bezrobocia będzie wzrastała w kolejnych latach. Przyczyną wzrostu bezrobocia będzie spadek liczby podmiotów gospodarczych na terenie Miasta, a tym samym spadek liczby osób pracujących.

### **NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ**

W związku z tym, że zgodnie z prognozami liczby ludności na terenie Miasta Lipno do 2020 roku, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym będzie się zmniejszała, to nie przewiduje się wzrostu osób niepełnosprawnych na tym terenie.

Ewentualny wzrost osób niepełnosprawnych może wynikać z migracji nowych mieszkańców borykających się z niepełnosprawnością na teren Miasta Lipno.

### **UZALEŻNIENIA**

Spożycie alkoholu stopniowo staje się sposobem na złagodzenie psychicznego cierpienia odczuwanego przez daną osobę, a tym samym dominującym środkiem na pokonanie codziennych przeciwności i problemów.

Jedną z głównych przyczyn uzależnień są problemy materialne będące konsekwencją bezrobocia. W związku z tym, że na terenie Miasta Lipno prognozuje się wzrost poziomu bezrobocia, to należy również prognozować wzrost uzależnień (zwłaszcza od alkoholu) z tym związanych.

### **UBÓSTWO**

<sup>2</sup>Prognoza problemów społecznych została sporządzona przy założeniu, że nie uwzględnia ona potencjalnych działań organizacji i instytucji publicznych działających w zakresie pomocy społecznej (w tym działań MOPS w Lipnie), które będą miały na celu przeciwdziałanie i niwelowanie istniejących problemów społecznych.

Podstawowym powodem ubóstwa jest bezrobocie. W związku z tym, że na terenie Miasta Lipno prognozuje się w kolejnych latach wzrost bezrobocia, to należy również zakładać spadek dochodów własnych gospodarstw domowych, a tym samym spadek ich zamożności i wzrost ubóstwa.

### **PRZEMOC W RODZINIE**

Do jednych z najczęstszych przyczyn przemocy w rodzinie zaraz po braku umiejętności panowania nad gniewem i złością, zalicza się uzależnienie od alkoholu. W związku z tym, że w kolejnych latach problem uzależnienia alkoholowego na terenie Miasta Lipno prawdopodobnie będzie się pogłębiał bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, to należy zakładać, że nasili się również zjawisko przemocy w rodzinie.

### **BEZDOMNOŚĆ**

Nie prognozuje się zmian w tym zakresie. Ewentualny wzrost liczby osób bezdomnych może wynikać z:

- prognozowanego pogłębiającego się ubóstwa i bezrobocia – niskie dochody mogą nie wystarczyć na pokrycie opłat czynszowych za mieszkanie. Wysoka zaległość z tego tytułu może być z kolei powodem do eksmisji, która jest już tylko krokiem do bezdomności;
- prognozowanego wzrostu uzależnień – osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków mogą być nieakceptowane przez członków rodziny i mogą zostać przez nich odrzucone i wygnane z domu;
- przemocy w rodzinie – ofiary przemocy w rodzinie (zwłaszcza kobiety z dziećmi) bardzo często pod wpływem przymusu lub dobrowolnie opuszczają dom bez żadnych środków do życia w obronie przed przemocą ze strony jednego z członków rodziny.

### **PRZESTĘPCZOŚĆ**

Prognozowany wzrost poziomu bezrobocia oraz wzrost uzależnień mogą być powodem do zwiększania się liczby przestępstw na terenie Miasta Lipno.

Bezrobocie przyczyni się głównie do wzrostu liczby przestępstw w zakresie włamań i drobnych kradzieży. Z kolei uzależnienia od środków odurzających (tj. alkohol, narkotyki) mogą być główną przyczyną bójek i rozbojów.

### **OSOBY STARSZE**

Jednym z głównych problemów demograficznych w Polsce jest zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz stały wzrost liczby osób w wieku emerytalnym. Według przewidywań

GUS liczba osób w wieku emerytalnym wzrosła z niemal 6,5 mln w 2010 r. do co najmniej 9,6 mln w roku 2035, co stanowić będzie 26,7% całej populacji kraju.

Zgodnie z prognozami ludności na terenie Miasta Lipno wynika, że przewiduje się wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Tym samym należy zakładać, że w kolejnych latach nasili się zjawisko problemów społecznych dotyczących tej grupy społecznej. Do problemów tych należą przede wszystkim:

- samotność,
- choroby,
- inwalidztwo,
- życie w ubóstwie,
- poczucie nieprzydatności,
- uzależnienie funkcjonalne, które pogłębia brak – w dostatecznej ilości i odpowiednich rodzajów – sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego.

Tabela . Prognoza ludności w wieku poprodukcyjnym na terenie Miasta Lipno

| Grupa wiekowa | 2014         | 2015         | 2016         | 2017         | 2018         | 2019         | 2020         |
|---------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 60-64 lata    | 998          | 1056         | 1065         | 1103         | 1101         | 1109         | 1052         |
| 65-69 lat     | 704          | 768          | 808          | 842          | 902          | 947          | 1002         |
| 70-74 lata    | 443          | 442          | 491          | 540          | 606          | 674          | 737          |
| 75-79 lat     | 425          | 423          | 420          | 398          | 374          | 364          | 363          |
| 80-84 lata    | 281          | 280          | 275          | 286          | 291          | 294          | 292          |
| Powyżej 85    | 198          | 222          | 224          | 234          | 241          | 238          | 238          |
| <b>Razem</b>  | <b>3 049</b> | <b>3 190</b> | <b>3 284</b> | <b>3 402</b> | <b>3 514</b> | <b>3 626</b> | <b>3 684</b> |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035 opracowanej przez GUS

Tabela . Prognoza problemów społecznych na terenie Miasta Lipno

| Problem społeczny                 | Prognozowane zmiany w stosunku do stanu aktualnego |
|-----------------------------------|----------------------------------------------------|
| <b>Bezrobocie</b>                 | Wzrost                                             |
| <b>Niepełnosprawność</b>          | Stagnacja                                          |
| <b>Uzależnienie od alkoholu</b>   | Wzrost                                             |
| <b>Uzależnienie od narkotyków</b> | Wzrost                                             |
| <b>Ubóstwo</b>                    | Wzrost                                             |
| <b>Bezdomność</b>                 | Stagnacja                                          |
| <b>Przemoc w rodzinie</b>         | Wzrost                                             |
| <b>Przestępczość</b>              | Wzrost                                             |
| <b>Problemy osób starszych</b>    | Wzrost                                             |

### 4.3. Prognoza zmian

W rezultacie podjętych działań ujętych w „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Lipno na lata 2014-2020*” przewiduje się wzrost zaufania mieszkańców do instytucji pomocowych, wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców Miasta Lipno oraz zmniejszenia zasięgu występujących na jej terenie problemów społecznych. Strategia przewiduje m.in. zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, zwiększenie więzi rodzinnych, spadek dysfunkcji rodziny wynikającej z uzależnień i przemocy w rodzinie oraz poprawę opieki zdrowotnej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Prognozuje się, że założenia niniejszej *Strategii* (...) zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału we wspólnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów. Wdrożenie działań spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli,
- zmniejszenie ryzyka wykluczenia społecznego wśród części mieszkańców,
- poprawę warunków ich życia,
- zwiększenie liczby miejsc na lokalnym rynku pracy,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- zmniejszenie dysproporcji w dostępie do usług społecznych przez osoby niepełnosprawne,
- zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu.

Wprowadzone zmiany zostaną osiągnięte poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających dla dobra mieszkańców Miasta Lipno w zakresie pomocy społecznej. W ramach tej współpracy realizowane będą liczne programy pomocowe skierowane do konkretnych grup dotkniętych problemami społecznymi.

## 5. Cele strategiczne projektowanych zmian

Przeprowadzona diagnoza społeczna w zakresie problemów społecznych, a także prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie **celu głównego** niniejszej Strategii, którym jest:



**„POPRAWA JAKOŚCI I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW MIASTA LIPNO ZAGROŻONYCH  
Z RÓŻNYCH PRZYCZYN WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.”**

Tak sformułowany cel główny obejmuje wszystkie obszary problemowe niniejszej Strategii i adresowany jest do wszystkich obecnych jak i potencjalnych mieszkańców Miasta Lipno, których warunki i poziom życia odbiegają od przeciętnego.

W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników MOPS w Lipnie oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano następujące **priorytetowe obszary wsparcia**:

- I.       **Rodzina.**
- II.       **Osoby bezrobotne.**
- III.       **Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.**
- IV.       **Osoby niepełnosprawne.**
- V.        **Osoby dotknięte przemocą w rodzinie.**
- VI.       **Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków.**
- VII.       **Osoby starsze.**
- VIII.       **Osoby bezdomne.**

Dla każdego z ww. obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, które ułatwią realizację celu głównego.

**Cel strategiczny 1.** Umacnianie rodzin z terenu Miasta Lipno w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

**Cel strategiczny 2.** Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Lipno.

**Cel strategiczny 3.** Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Lipno dotkniętych ubóstwem.

**Cel strategiczny 4.** Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.

**Cel strategiczny 5.** Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.

**Cel strategiczny 6.** Zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz łagodzenie jego skutków.

**Cel strategiczny 7.** Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.

**Cel strategiczny 8.** Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności.

## **6. Kierunki niezbędnych działań**

Aby móc skutecznie realizować Strategię, konieczne jest wskazanie niezbędnych działań w ramach zdefiniowanych celów strategicznych. Działania te zostały zapisane w postaci celów operacyjnych.

Tabela . Kierunki niezbędnych działań

| Cel strategiczny                                                                                                       | Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Cel strategiczny 1.</b><br>Umacnianie rodzin z terenu Miasta Lipno w ich prawidłowym funkcjonowaniu.                | 1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami.<br>1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.<br>1.3. Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Miasta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Cel strategiczny 2.</b><br>Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Lipno.                                   | 2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej).<br>2.2. Organizowanie wspólnie z PUP w Lipnie zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.<br>2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych.<br>2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.                                                                                                              |
| <b>Cel strategiczny 3.</b><br>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Lipno dotkniętych ubóstwem.  | 3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.<br>3.2. Zatrudnienie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi.<br>3.3. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych.<br>3.4. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MOPS w Lipnie.                                                                                                                                          |
| <b>Cel strategiczny 4.</b> Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. | 4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.<br>4.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.<br>4.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.<br>4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.<br>4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.<br>4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Miasta.                                                             |
| <b>Cel strategiczny 5.</b><br>Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.                 | 5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.<br>5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.<br>5.3. Podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Cel strategiczny 6.</b><br>Zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz łagodzenie jego skutków. | 6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.<br>6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu i narkotyków.<br>6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.<br>6.4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu lub narkomanii jednego z członków.<br>6.5. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej |

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                            | w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu i narkomanii.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Cel strategiczny 7.</b><br>Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.   | 7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.<br>7.2. Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.<br>7.3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.<br>7.4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.                                                                                                                    |
| <b>Cel strategiczny 8.</b> Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności. | 8.1. Stworzenie zaplecza mieszkań komunalnych.<br>8.2. Pozyskiwanie lokali socjalnych na cele osób zagrożonych bezdomnością.<br>8.3. Prowadzenie atrakcyjnej polityki czynszowej w stosunku do gminnych mieszkań komunalnych.<br>8.4. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.<br>8.5. Zapewnienie osobom bezdomnym wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej. |

## 7. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

### Sposób realizacji Strategii

Realizacja postanowień Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest obowiązkiem władzy wykonawczej gminy, a więc Burmistrza Miasta Lipna. Dysponuje on niezbędnym w tym celu aparatem wykonawczym. We wprowadzaniu w życie poszczególnych celów czynnie uczestniczyć będą przede wszystkim pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie, którzy realizują zadania własne Miasta Lipno właśnie w zakresie pomocy społecznej.

Ponadto, w realizacji strategii można oczekiwać wsparcia i pomocy niżej wymienionych instytucji:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy PCPR,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Lipnie,
- szkół z terenu Miasta Lipno.

Niniejsza Strategia będzie również wdrażana poprzez realizację gminnych programów i projektów realizowanych przez ww. podmioty i instytucje współdziałające na poziomie gminy. Do najważniejszych programów i narzędzi służących wdrożeniu Strategii należy zaliczyć:

- kontrakt socjalny,

- program aktywności lokalnej,
- gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- gminny program wspierania rodziny,
- programy i projekty związane z przeciwdziałaniem bezrobociu i aktywizacją zawodową mieszkańców, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działania określone w niniejszej Strategii mogą być realizowane na różnych poziomach - począwszy od samodzielnej realizacji działania przez MOPS lub inne podmioty, poprzez współpracę partnerską, aż po zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom zewnętrznym w trybie określonym przepisami prawa.

Programy i projekty muszą być zbieżne z założeniami strategii oraz tak zaplanowane, aby wpisywały się w strukturę celu głównego strategii lub celów szczegółowych, zaś efekty realizacji programu lub projektu wpływały na osiągnięcie celu głównego strategii.

### **Ramy finansowe Strategii**

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta Lipno” obejmują lata 2014-2020, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (PFRON);
- projekty w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

## **8. Wskaźniki realizacji działań – monitoring strategii**

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania. Oceny tej dokonywać będą pracownicy MOPS w Lipnie.

Monitoring wskaźników realizacji działań niniejszej strategii zostanie przeprowadzony po roku 2020, czyli po okresie obowiązywania niniejszej strategii.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągania celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Tabela . Wskaźniki realizacji działań

| Cel strategiczny                                                                                       | Cele operacyjne – kierunki niezbędnych działań                                                                                                                                | Wskaźnik realizacji działania                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Cel strategiczny 1.</b><br>Umacnianie rodzin z terenu Miasta Lipno w ich prawidłowym funkcjonowaniu | 1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami.                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– wysokość świadczeń pieniężnych przyznanych rodzinom z dysfunkcjami</li> <li>– liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS</li> <li>– liczba utworzonych grup wsparcia dla rodzin z dziećmi sprawiającymi problemy wychowawcze</li> </ul>                                                     |
|                                                                                                        | 1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania</li> <li>– liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku zimowego i letniego</li> <li>– liczba organizowanych zajęć w ramach świetlic socjoterapeutycznych</li> <li>– liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą OPS</li> </ul> |
|                                                                                                        | 1.3. Wzmacnianie integracji członków rodzin z terenu Miasta.                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba spotkań z psychoterapeutą zorganizowanych dla rodziców i dzieci sprawiających problemy wychowawcze</li> <li>– liczba rodzin objętych wsparciem w zakresie wzmacniania integracji jej członków</li> </ul>                                                                                |
| <b>Cel strategiczny 2.</b><br>Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Miasta Lipno.                   | 2.1. Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (m.in. szkoleń dla bezrobotnych, przekwalifikowania, pomoc w otwieraniu własnej działalności gospodarczej). | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba zorganizowanych projektów,</li> <li>– liczba przeprowadzonych szkoleń dla osób bezrobotnych</li> <li>– liczba przekwalifikowanych osób bezrobotnych,</li> <li>– liczba osób bezrobotnych biorących udział w szkoleniach</li> </ul>                                                      |
|                                                                                                        | 2.2. Organizowanie wspólnie z PUP w Lipnie zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac społecznych</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                        | 2.3. Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych.                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych</li> </ul>                                                                                                                                                                                            |
|                                                                                                        | 2.4. Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób bezrobotnych, które znalazły zatrudnienie</li> <li>– liczba osób bezrobotnych, którym udzielono wsparcia w</li> </ul>                                                                                                                                                              |

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA LIPNO  
NA LATA 2014-2020

|                                                                                                                        |                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                        |                                                                                                                                 | znalezieniu pracy                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Cel strategiczny 3.</b><br>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Miasta Lipno dotkniętych ubóstwem.  | 3.1. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.                                                                             | – liczba rodzin ubogich, którym udzielono wsparcia<br>– wysokość udzielonego wsparcia finansowego                                                                                                                                               |
|                                                                                                                        | 3.2. Zatrudnienie asystenta rodziny w rodzinach z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi.                                        | – liczba rodzin, które skorzystały z pomocy asystenta rodziny                                                                                                                                                                                   |
|                                                                                                                        | 3.3. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji, kompetencji zawodowych i społecznych. | – liczba osób objętych wsparciem<br>– liczba osób, które nabyły nowe kwalifikacje i kompetencje zawodowe                                                                                                                                        |
|                                                                                                                        | 3.4. Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia prowadzonych przez MOPS w Lipnie.            | – liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia                                                                                                                                                                                               |
| <b>Cel strategiczny 4.</b> Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej. | 4.1. Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.            | – liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego<br>– liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, którym udzielono wsparcia psychologicznego i społecznego<br>– liczba udzielonych porad psychologicznych |
|                                                                                                                        | 4.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.                                                  | – liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zniesiono bariery architektoniczne                                                                                                                                                         |
|                                                                                                                        | 4.3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.                                                                               | – liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach<br>– liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały zatrudnienie w wyniku odbytych szkoleń                                                                                         |
|                                                                                                                        | 4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.                                                          | – liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego<br>– liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia finansowego<br>– wysokość udzielonego wsparcia finansowego                                         |
|                                                                                                                        | 4.5. Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.                                                                                      | – liczba ofert w zakresie dostępu do rehabilitacji skierowanych                                                                                                                                                                                 |

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA LIPNO  
NA LATA 2014-2020

|                                                                                                                        |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                        |                                                                                                                                                 | do osób niepełnosprawnych przez Miasto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                                        | 4.6. Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Miasta.                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w imprezach kulturalnych na terenie Miasta</li> <li>– liczba imprez kulturalnych, w których udział mogą brać osoby niepełnosprawne</li> </ul>                                                                                                                                     |
| <b>Cel strategiczny 5.</b><br>Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.                 | 5.1. Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba udzielonych porad prawnych</li> <li>– liczba udzielonych porad psychologicznych i socjalnych</li> <li>– liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze wsparcia</li> </ul>                                                                                                                             |
|                                                                                                                        | 5.2. Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.         | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba interwencji policyjnych z powodu przemocy w rodzinie</li> <li>– liczba założonych „Niebieskich Kart”</li> </ul>                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                        | 5.3. Podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba sprawców przemocy w rodzinie skierowanych na leczenie</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Cel strategiczny 6.</b><br>Zahamowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz łagodzenie jego skutków. | 6.1. Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba dzieci, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu rodziców</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                                        | 6.2. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu i narkotyków.                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia alkoholowego</li> <li>– liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych z zakresu uzależnienia od narkotyków</li> <li>– liczba publikacji, materiałów informacyjnych</li> <li>– liczba uczestników przeprowadzonych działań profilaktycznych</li> </ul> |
|                                                                                                                        | 6.3. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób uzależnionych od alkoholu, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej</li> <li>– liczba osób uzależnionych od narkotyków, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej</li> </ul>                                                                                                    |
|                                                                                                                        | 6.4. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu lub | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba udzielonych porad</li> <li>– liczba osób uzależnionych od alkoholu, które skorzystały z</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                        |

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA LIPNO  
NA LATA 2014-2020

|                                                                                                          |                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                          | narkomanii jednego z członków.                                                                                                 | <p>porad punktu konsultacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba osób uzależnionych od narkotyków, które skorzystały z porad punktu konsultacyjnego</li> <li>– liczba rodzin, w których istnieje problem alkoholizmu jednego z członków, a którym udzielono porady</li> <li>– liczba rodzin, w których istnieje problem uzależnienia od narkotyków jednego z członków, a którym udzielono porady</li> </ul>                                                                                       |
|                                                                                                          | 6.5. Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu i narkomanii. | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba instytucji i stowarzyszeń prowadzących działalność w zakresie rozwiązywania problemu alkoholizmu</li> <li>– liczba instytucji i stowarzyszeń prowadzących działalność w zakresie rozwiązywania problemu narkomanii</li> <li>– liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie zwalczania alkoholizmu</li> <li>– liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie zwalczania narkomanii</li> <li>– wartość udzielonego wsparcia finansowego</li> </ul> |
| <b>Cel strategiczny 7.</b><br>Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja. | 7.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba pielęgniarek środowiskowych</li> <li>– liczba mieszkań chronionych</li> <li>– liczba ośrodków oferujących pomoc osobom starszym</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                          | 7.2. Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba ofert kulturalnych skierowanych do osób starszych</li> <li>– liczba ofert w zakresie aktywnego wypoczynku skierowana do osób starszych</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                          | 7.3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba lekarzy udzielających pomocy osobom starszym</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                          | 7.4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba zgłoszonych wolontariuszy</li> <li>– liczba osób starszych, którym udzielono pomocy w ramach wolontariatu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Cel strategiczny 8.</b> Przyjazna                                                                     | 8.1. Stworzenie zaplecza mieszkań komunalnych.                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>– liczba mieszkań komunalnych</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA LIPNO  
NA LATA 2014-2020

|                                                       |                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności. |                                                                                                           | – powierzchnia mieszkań komunalnych                                                                                                                                                                                    |
|                                                       | 8.2. Pozyskiwanie lokali socjalnych na cele osób zagrożonych bezdomnością.                                | – liczba lokali socjalnych na terenie Miasta<br>– liczba osób bezdomnych, którym przyznano lokal socjalny                                                                                                              |
|                                                       | 8.3. Prowadzenie atrakcyjnej polityki czynszowej w stosunku do gminnych mieszkań komunalnych.             | – stawka czynszu za lokale komunalne<br>– liczba osób zalegających co najmniej 3 miesiące z opłatami za lokal komunalny                                                                                                |
|                                                       | 8.4. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.                                                            | – liczba osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w gminnych lokalach socjalnych<br>– liczba osób bezdomnych, którym dofinansowano pobyt w schronisku                                                             |
|                                                       | 8.5. Zapewnienie osobom bezdomnym wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej. | – liczba osób bezdomnych, którym udzielono wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej<br>– liczba udzielonych porad wsparcia psychicznego, profesjonalnego poradnictwa i opieki zdrowotnej |

## **9. Spis tabel**

## **10. Spis wykresów**

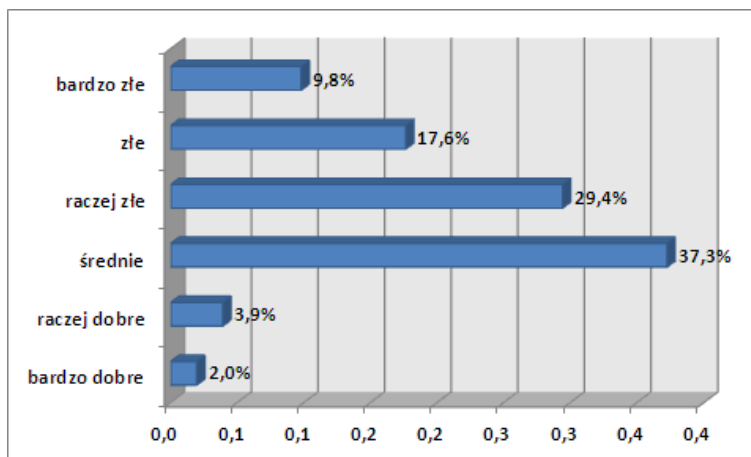
## **11. Spis rysunków**

## **12. Załączniki**

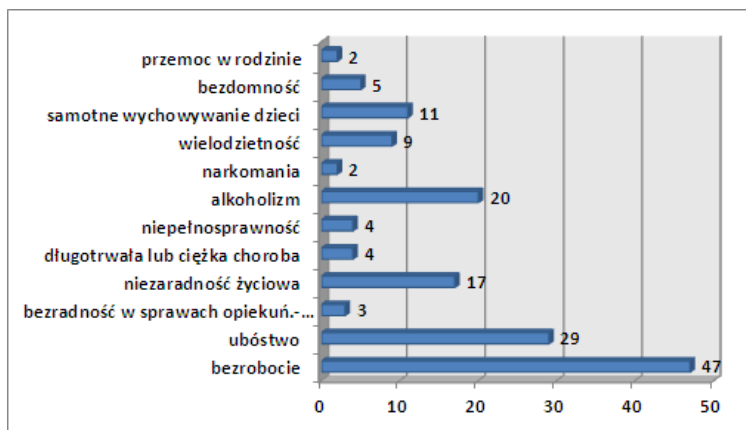
## ZAŁĄCZNIK 1.

### WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO (OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE ANKIET)

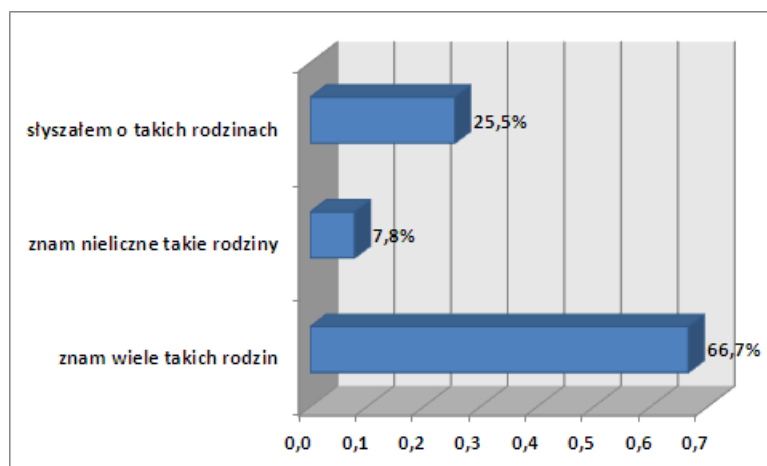
#### 1. Jak oceniają Państwo aktualne warunki życia mieszkańców gminy?



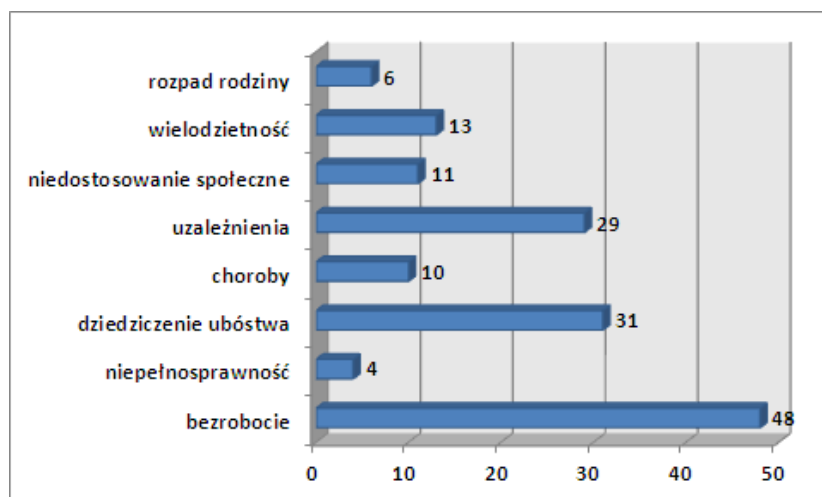
#### 2. Jakie są według Państwa główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?



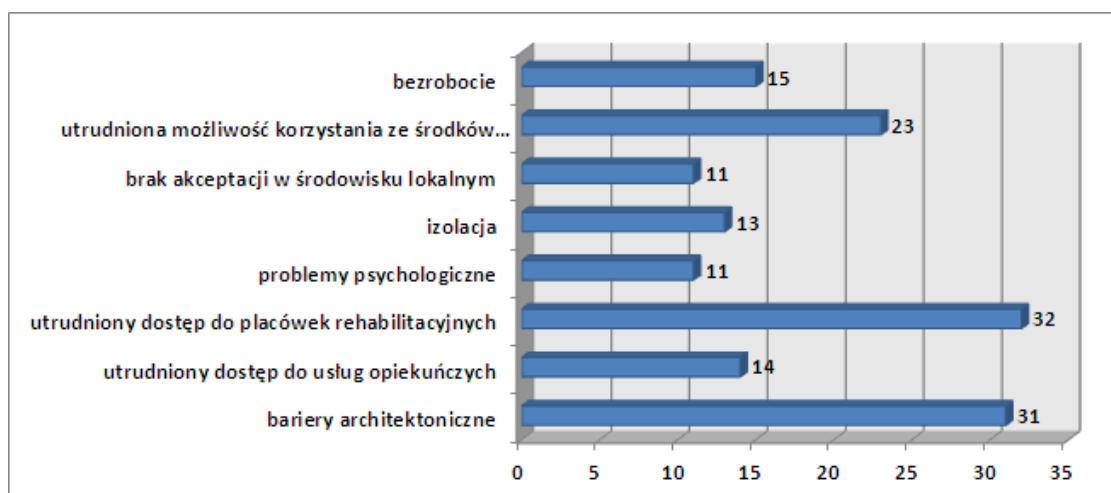
#### 3. Czy Państwa zdaniem na terenie Gminy jest dużo rodzin ubogich?



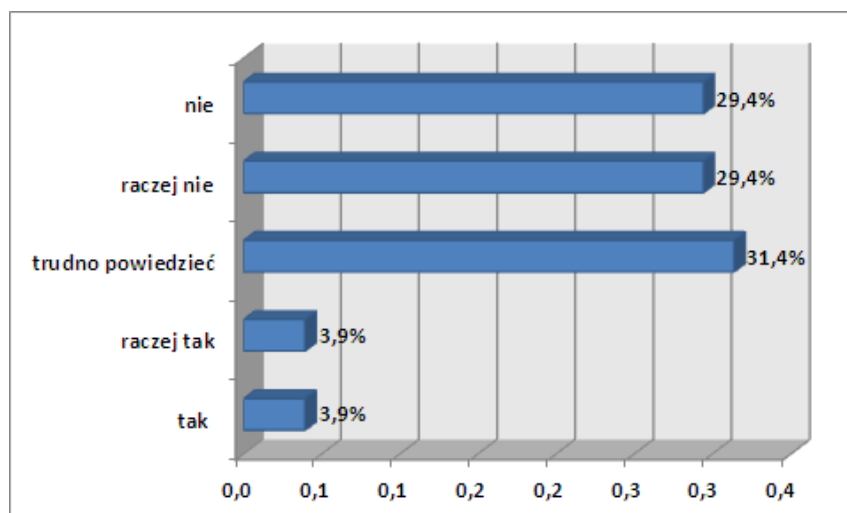
#### 4. Jakie są Państwa zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo?



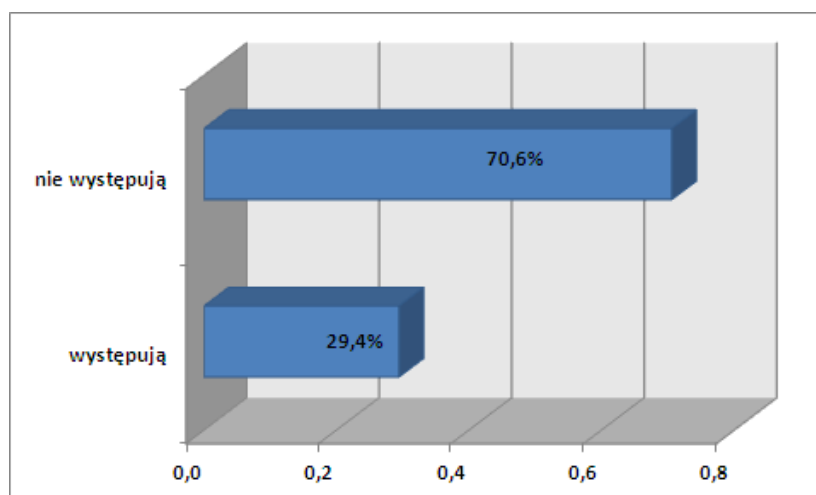
#### 5. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?



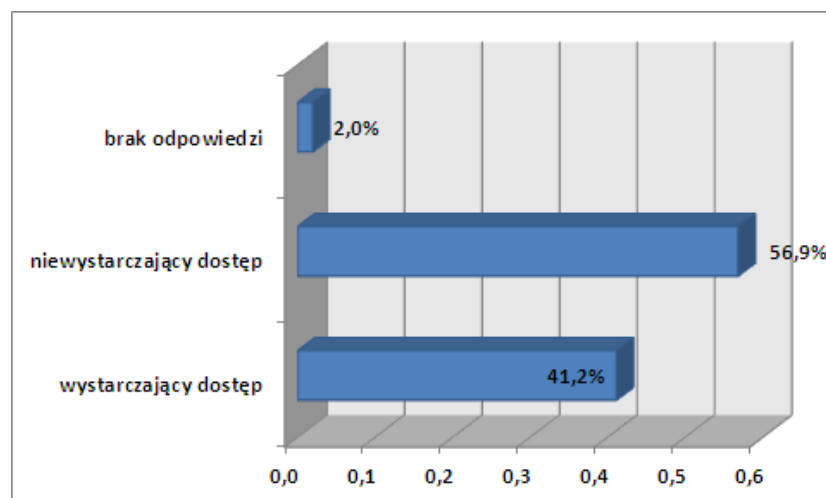
#### 6. Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?



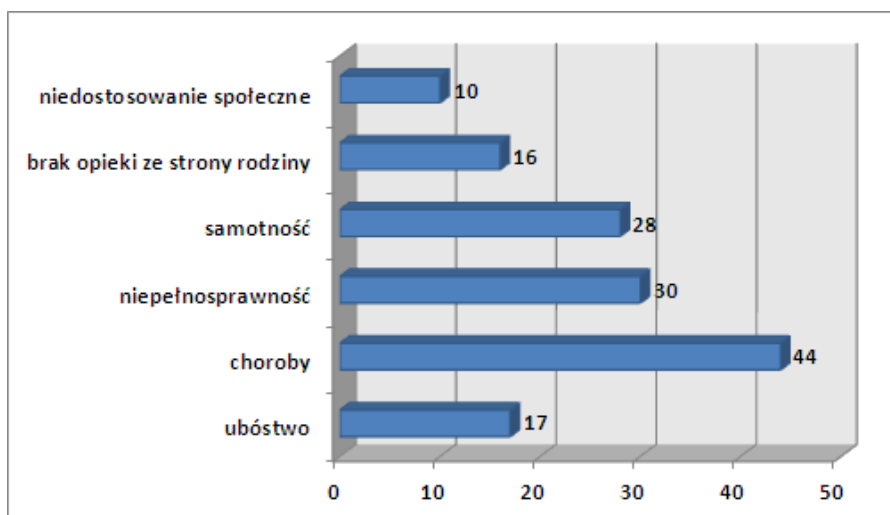
**7. Czy w skład Państwa rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?**



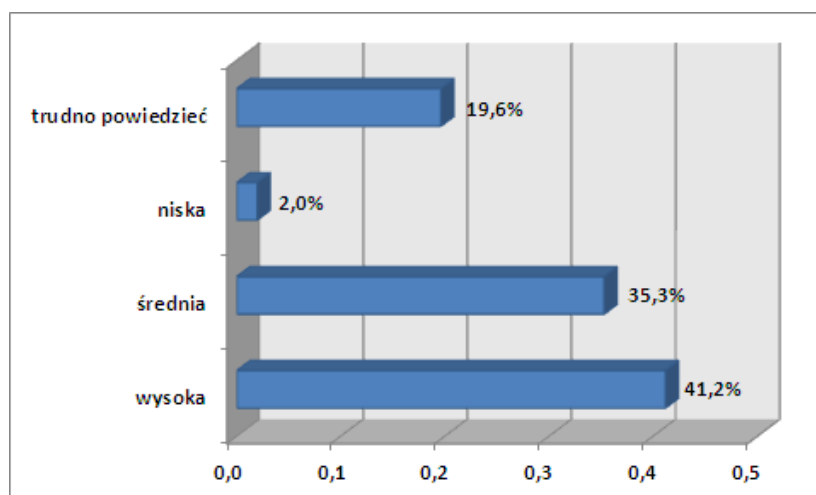
**8. Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Gminy jest wystarczający?**



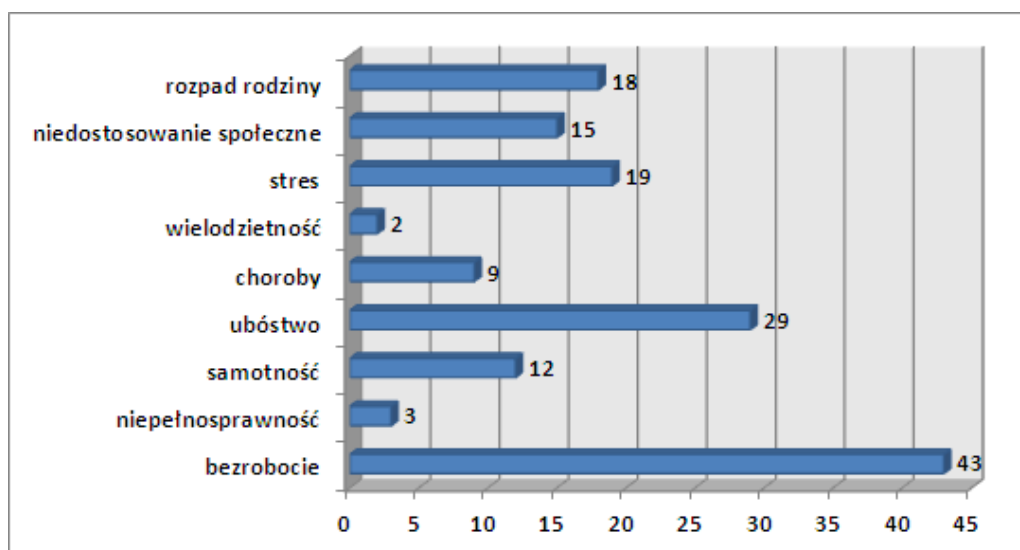
**9. Z jakimi problemami społecznymi najczęściej borykają się osoby starsze?**



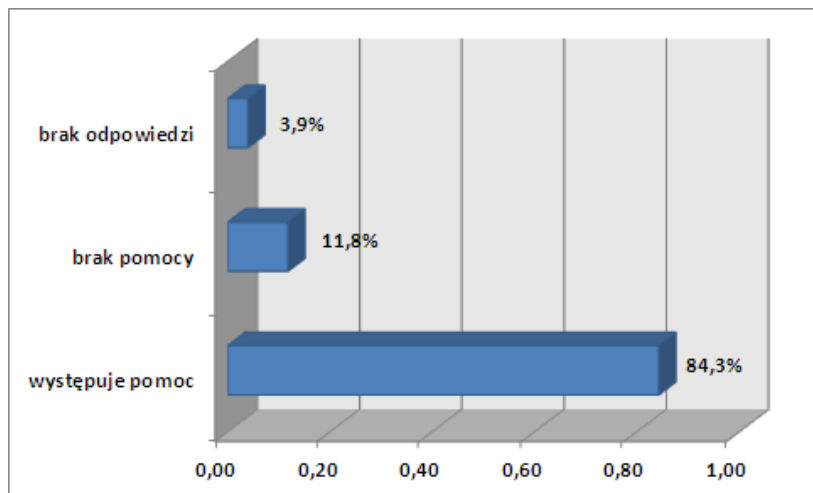
#### 10. Jaka jest skala problemu uzależnień na terenie Gminy?



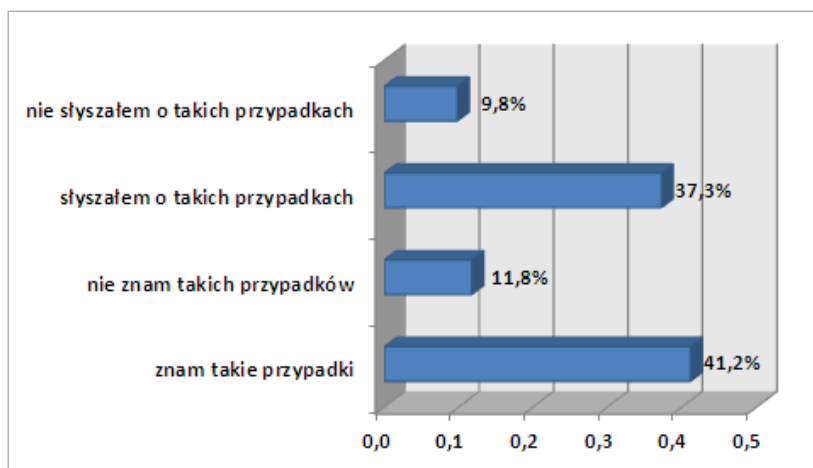
#### 11. Jakie są przyczyny występowania uzależnień?



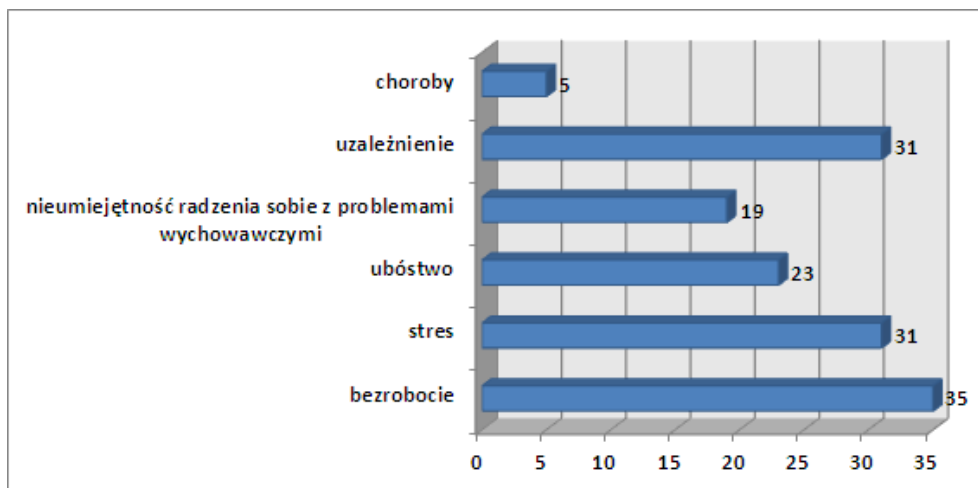
**12. Czy na terenie Gminy dostępna jest jakaś forma pomocy dla osób uzależnionych (np. Klub Anonimowych Alkoholików)?**



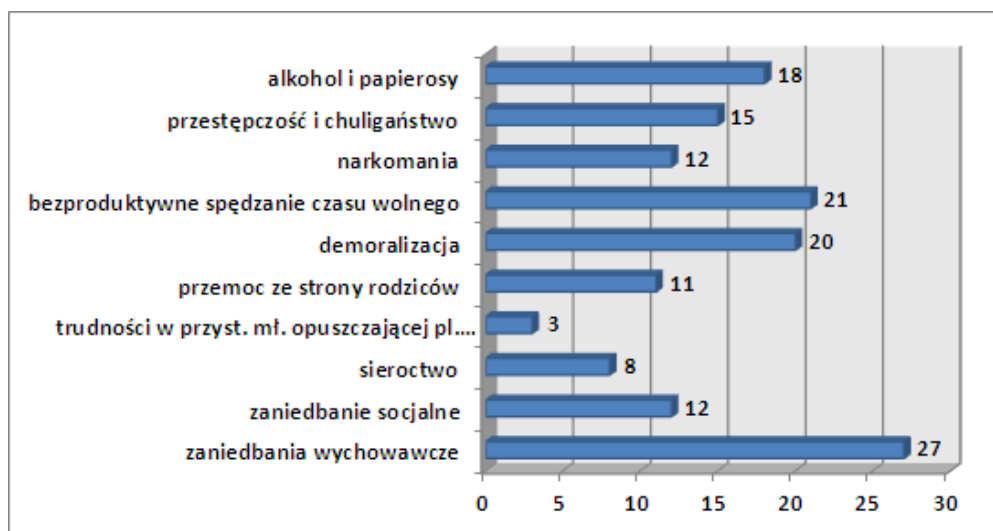
**13. Czy na terenie Gminy występuje zjawisko przemocy domowej?**



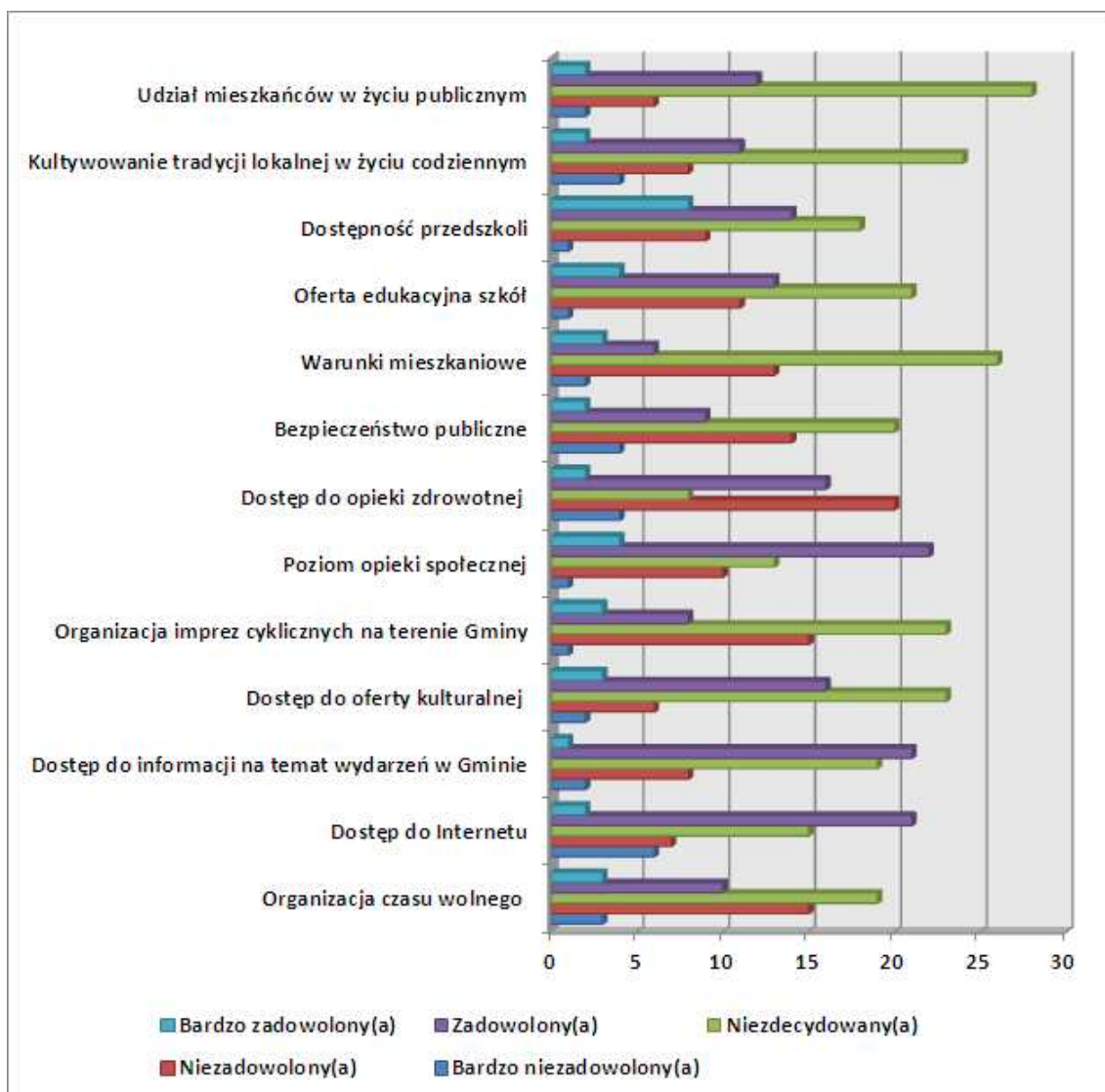
**14. Jakie są - według Państwa - przyczyny przemocy domowej?**



**15. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzegacie Państwo najczęściej?**

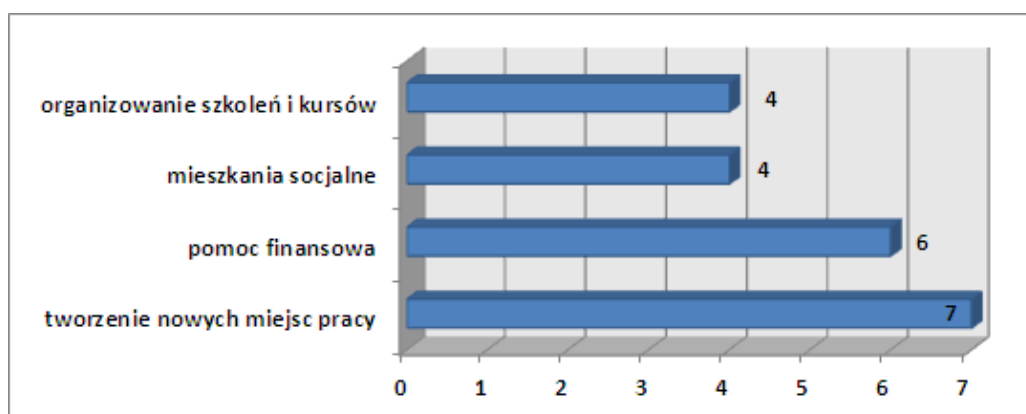


**16. W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie?**

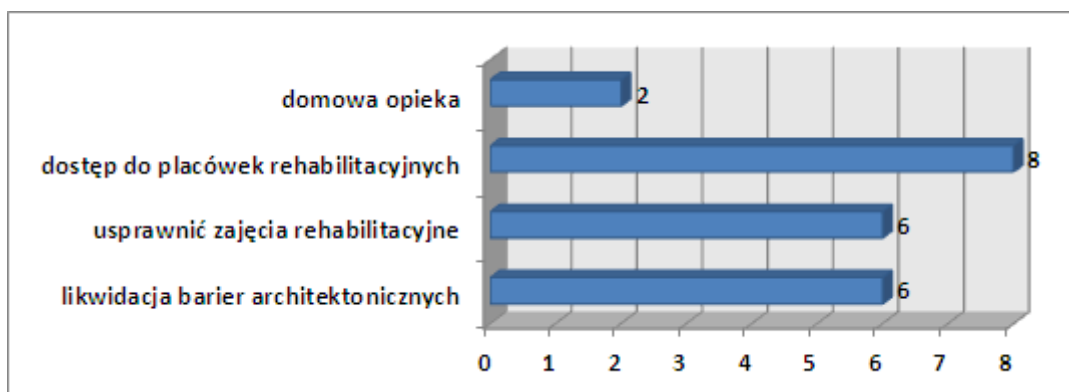


**17. Co - Państwa zdaniem - należy zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom na terenie Gminy w następujących obszarach:**

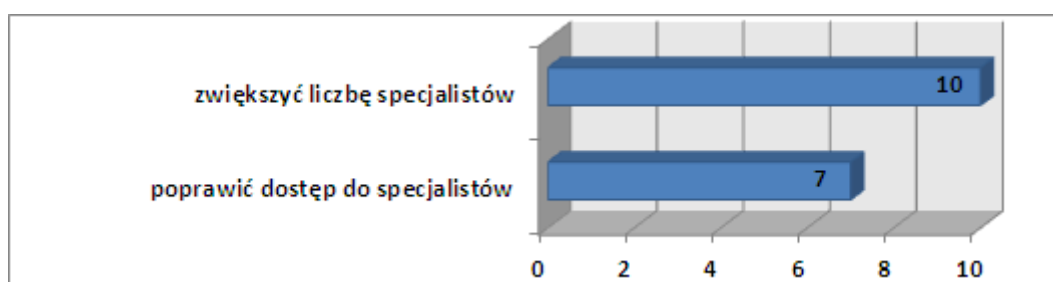
**a) działania w zakresie wsparcia ubogich:**



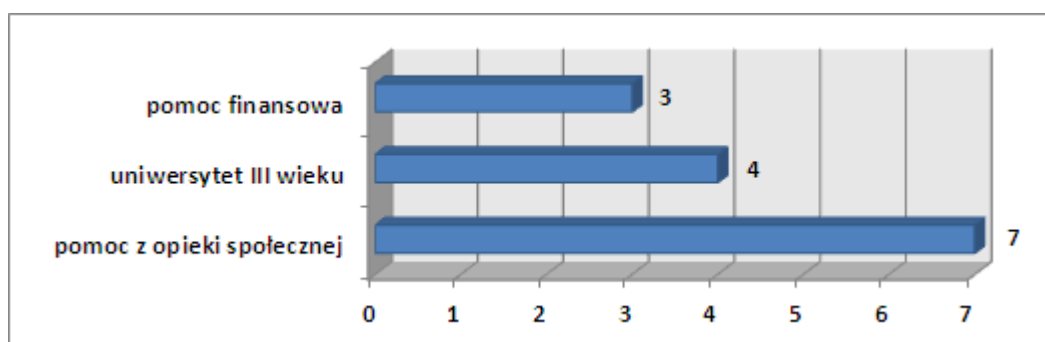
**b) działania w zakresie poprawy sytuacji niepełnosprawnych:**



**c) działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia:**



**d) działania na rzecz osób starszych:**



**e) działania w zakresie bezpieczeństwa:**

